

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

**Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate
vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023**

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk
(Registrasienommer 1999/004069/06)
Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate
vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Algemene inligting

Land van inkorporasie en domisilie	Suid-Afrika
Aard van besigheid en hoofaktiwiteite	Ontvangste, verwerking en bemarking van landbouprodukte en die verskaffing en finansiering van boerderybenodighede, graan en dienste.
Direkteure	CT Bender - Voorsitter FJ Terblanche - Ondervoorsitter SJ Botha CD Cloete QA de Bruyn WJ du Toit JCC Moll JZ Scheepers JJ Swanepoel FJ van Zyl SO Vermeulen S Oberholzer - Uitvoerende direkteur - Besturend RJ van Wyk - Uitvoerende direkteur - Graan en lewende hawe
Uitvoerende bestuur	JC Cronje - Finansies, Kliëntefinansiering en Versekering DP du Plessis - Interne Regsdienste en Korporatief JB le Roux - Handel, Brandstof, Meganisasie en Motors J le Roux - Vesel
Geregistreerde kantoor	Dan Pienaarstraat 19 Ladybrand 9745
Posadres	Posbus 96 Ladybrand 9745
Houermaatskappy	Oos Vrystaat Kaap Beherend Eiendoms Beperk geïnkorporeer in Suid-Afrika
Bankiers	ABSA Bank Beperk
Ouditeure	PricewaterhouseCoopers Geïnk. Geregistreerde Ouditeure
Sekretaris	DP du Plessis
Maatskappyregistrasienommer	1999/004069/06
Vlak van gerusstelling	Hierdie opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate is geoudit in ooreenstemming met die toepaslike vereistes van die Maatskappywet, nr. 71 van 2008.
Opsteller	Hierdie opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate is onafhanklik voorberei deur: S van Niekerk GR(SA) Onder die toesig van JC Cronje (OVK Groep Hoofbestuurder - Finansies)
Gepubliseer	7 Junie 2023

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Indeks

Die verslae en state soos vervat in die dokument verteenwoordig die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate wat aan die aandeelhouders voorgelê is:

Indeks	Bladsy
Direkteursverantwoordelikhede en -goedkeuring	3
Verklaring deur die Oudit- en Risikokomitee	4
Sertifikaat van die Maatskappy Sekretaris	5
Onafhanklike Ouditeursverslag	6 - 7
Direkteursverslag	8 - 11
Staat van Finansiële Posisie	12 - 13
Staat van Wins of Verlies en Ander Omvattende Inkomste	14
Staat van Verandering in Ekwiteit	15 - 16
Staat van Kontantvloei	17
Rekeningkundige Beleid	18
Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate	19 - 55

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Direkteursverantwoordelikhede en -goedkeuring

Die Maatskappywet, nr. 71 van 2008 bepaal dat die direkteure omvattende rekeningkundige rekords moet byhou en verantwoordelik is vir die inhoud en integriteit van die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate en verwante finansiële inligting wat by die direkteursverslag ingesluit word. Dit is hul verantwoordelikheid om te verseker dat die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate ter voldoening aan die 'International Financial Reporting Standards' (IFRS) 'n redelike weergawe is van die stand van die groep se sake aan die einde van die finansiële jaar en die resultate van sy bedrywighede vir die tydperk wat op daardie tydstip geëindig het. Die onafhanklike ouditeure is aangestel om 'n onafhanklike mening oor die gekonsolideerde finansiële jaarstate uit te spreek.

Die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate is ooreenkomstig die 'International Financial Reporting Standards' (IFRS) opgestel en is gegrond op toepaslike rekeningkundige beleid wat konsekwent toegepas word en deur redelike en verstandige oordeel en ramings ondersteun word.

Die direkteure erken dat hulle uiteindelik verantwoordelik is vir die stelsels van interne finansiële beheer wat die groep ingestel het en plaas aansienlike klem op die belangrikheid van handhawing van streng interne beheer. Ten einde alle direkteure in staat te stel om die verantwoordelikhede na te kom, stel die direksie standaarde vir interne beheer wat daarop gerig is om die risiko van foute of verlies op 'n kostedoeltreffende wyse te verlaag. Die standaarde sluit in die behoorlike delegasie van verantwoordelikhede binne 'n duidelik omskrewe raamwerk, effektiewe rekeningkundige prosedures en toereikende skeiding van pligte om 'n aanvaarbare risikolvlak te verseker. Die beheermaatreëls word deur die hele groep gemonitor en alle werknemers moet die hoogste etiese standaarde handhaaf om te verseker dat die groep se besigheid gedoen word op 'n wyse wat onder alle redelike omstandighede bo verdenking is. Die groep se risikobestuur is gerig op die identifisering, evaluering, bestuur en monitering van alle bekende risiko's in die groep. Hoewel die bedryfsrisiko nie heeltemal uitgeskakel kan word nie, probeer die groep dit tot 'n minimum beperk deur te verseker dat toepaslike infrastruktuur-, beheer- en ander stelsels en etiese gedrag volgens voorafbepaalde prosedures en beperkings toegepas word.

Die direkteure is op grond van inligting en verduidelikings wat bestuur verskaf, van mening dat die interne beheerstelsels redelike sekerheid bied dat daar vir die opstel van die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate op die finansiële rekords gesteun kan word. Interne stelsels vir finansiële beheer bied slegs redelike en nie absolute versekering teen beduidende wanverklarings en verliese.

Die direkteure en bestuur is verantwoordelik vir die kontroles rondom, en die sekuriteit oor die webtuiste, om spesifiek die proses vir elektroniese verspreiding van die state, jaarverslae en ander finansiële inligting, daar te stel en te beheer.

Die direkteure het die groep se begroting vir die jaar tot 29 Februarie 2024 nagesien en is in die lig van die nasiening en die huidige finansiële posisie oortuig dat die groep toereikende middele het, of toegang tot toereikende middele het, om sy bedrywighede in die afsienbare toekoms voort te sit.

Hoewel die direksie primêr verantwoordelik is vir die finansiële sake van die groep, word hulle deur die groep se onafhanklike ouditeure ondersteun.

Die onafhanklike ouditeure is verantwoordelik vir die onafhanklike audit van die groep se opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate en om daarvoor verslag te doen. 'n Onafhanklike audit is uitgevoer op hierdie opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate deur die groep se onafhanklike ouditeure en hul verslag word op bladsye 6 tot 7 aangebied.

Die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate en ander skedules wat op bladsye 8 tot 55 uiteengesit word en op die lopendesaaigrondslag opgestel is, is op 6 Junie 2023 deur die direksie goedgekeur en namens hulle onderteken deur:

CT Bender - Voorsitter

FJ Terblanche - Ondervoorsitter

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Verklaring deur die Oudit- en Risikokomitee

1. Samestelling van die Oudit- en Risikokomitee

Die Oudit- en Risikokomitee bestaan uit vier nie-uitvoerende direkteure soos aangestel deur die aandeelhouders. Die lede van die Oudit en Risikokomitee vir die jaar onder oorsig is die volgende:

Mnr QA de Bruyn, wat deur die Oudit- en Risikokomitee as voorsitter aangewys is.
Mnr FJ van Zyl, wat deur die Oudit- en Risikokomitee as ondervoorsitter aangewys is.
Mnr JCC Moll
Mnr FJ Terblanche

Die besturende direkteur, hoofbestuurder: finansies, die bestuurder: interne audit en verteenwoordigers van die onafhanklike ouditeure woon, wanneer nodig, die vergaderings van die Oudit- en Risikokomitee by.

2. Oudit- en Risikokomitee vergaderings

Die belangrikste besprekingspunte tydens Oudit- en Risikokomitee vergaderings was die onderstaande:

- * Die interne auditverslae en interne beheermaatreëls
- * Identifisering van risiko's
- * Die versekeringsportefeulje van OVK se bates
- * Die bedryfsresultate vir 2022/2023
- * Die eksterne auditbeplanning vir 2022/2023
- * Die eksterne auditfooi vir 2022/2023 is by die direksie aanbeveel
- * Die bestuursverslag van die finale auditbevindinge van die onafhanklike ouditeure aan die direksie en Oudit- en Risikokomitee
- * Die gekonsolideerde finansiële jaarstate vir 2022/2023
- * Die bedryfsbegroting vir 2023/2024
- * Die interne auditplan vir 2023/2024
- * Die heraanstelling van die huidige onafhanklike ouditeure, PricewaterhouseCoopers Geïnk, is by die direksie aanbeveel

3. Interne finansiële beheermaatreëls

Die Oudit- en Risikokomitee het die prosedures waarvolgens die interne auditafdeling die effektiwiteit van die maatskappy se interne kontroles beoordeel, geëvalueer. Daar het niks onder die aandag van die Oudit- en Risikokomitee gekom wat enige aanduiding gegee het dat daar enige wesenlike swakhede in die maatskappy se interne beheerstelsels bestaan nie. Die Oudit- en Risikokomitee is tevrede met die maatskappy se interne finansiële kontroles.

4. Onafhanklikheid van die ouditeure

Die Oudit- en Risikokomitee is ingevolge artikel 94 van die Maatskappywet, nr. 71 van 2008, tevrede dat die onafhanklike ouditeure, PricewaterhouseCoopers Geïnk, onafhanklik van die maatskappy en ander maatskappye in die groep is.

QA de Bruyn - Voorsitter

6 Junie 2023

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Sertifikaat van die Maatskappy Sekretaris

Na my mening, as sekretaris bevestig ek ingevolge die Maatskappywet dat vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023, die maatskappy alle opgawes soos van 'n publieke maatskappy vereis, by die Kommissie vir Maatskappye en Intellektuele Eiendom ingedien het en dat alle sodanige opgawes waar, korrek en op datum is.

Maatskappysekreteraris

6 Junie 2023

Onafhanklike ouditeur se verslag oor die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state

Aan die Aandeelhouders van Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

Mening

Die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state van Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk, soos uiteengesit op bladsye 12 tot 55, wat bestaan uit die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike staat van finansiële posisie soos op 28 Februarie 2023, die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike state van wins of verlies en ander omvattende inkomste, verandering in ekwiteit en kontantvloei vir die jaar geëindig, en verwante aantekeninge, is opgestel vanuit die geouditeerde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state van Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023.

Na ons mening, is die meegaande opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state konsekwent, in alle wesenlike opsigte, met die geouditeerde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state, ooreenkomstig die grondslag wat beskryf is in Aantekening 1 tot die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state en die vereistes van die Maatskappywet van Suid-Afrika soos van toepassing op opgesomde finansiële state.

Opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state

Die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state bevat nie alle openbaarmaking soos vereis deur '*International Financial Reporting Standards*' en die vereistes van die Maatskappywet van Suid-Afrika soos van toepassing op finansiële jaarstate nie. Die lees van die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state en die ouditeur se verslag daarop kan gevolglik nie as plaasvervanger vir die lees van die geouditeerde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state en die ouditeur se verslag daarop gesien word nie.

Die geouditeerde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state en ons verslag daarop

Ons het 'n ongekwalifiseerde auditmening uitgespreek oor die geouditeerde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state in ons verslag gedateer 7 Junie 2023.

Direkteure se verantwoordelikheid vir die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state

Die direkteure is verantwoordelik vir die opstel van die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state ooreenkomstig die grondslag wat beskryf is in Aantekening 1 tot die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state en die vereistes van die Maatskappywet van Suid-Afrika soos van toepassing op opgesomde finansiële state.

PricewaterhouseCoopers Geïnk., Tweedelaan 61, Westdene, Bloemfontein, 9301, Posbus 818,
Bloemfontein, 9300
T: +27 (0) 51 503 4100, F: +27 (0) 51 813 1700, www.pwc.co.za

Hoof Uitvoerende Beampste: L S Machaba
Die Maatskappy se besigheidsadres is te Lisbonlaan 4, Waterfall City, Jukskei View, waar 'n lys van die direkteure se name ter insae is.
Reg-nr. 1998/012055/21, BTW reg-nr. 4950174682.

Ouditeur se verantwoordelikheid

Ons verantwoordelikheid is om 'n mening uit te spreek of die opgesomde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state konsekwent is, in alle wesenlike opsigte, met die geouditeerde gekonsolideerde en afsonderlike finansiële state, gebaseer op ons prosedures, wat ooreenkomstig die '*International Standard on Auditing (ISA) 810 (Revised)*', "*Engagements to Report on Summary Financial Statements*", uitgevoer is.

PricewaterhouseCoopers Geink.
PricewaterhouseCoopers Geink.
Direkteur: Louis Rossouw
Geregistreerde Ouditeur
Bloemfontein, Suid-Afrika
7 Junie 2023

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Direkteursverslag

Die direkteure dien hul verslag oor die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate van die maatskappy en die groep vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023 in.

1. Oorsig van finansiële resultate en aktiwiteite

Die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate is voorberei in ooreenstemming met 'International Financial Reporting Standards' (IFRS) en die vereistes van die Maatskappywet, nr. 71 van 2008. Die rekeningkundige beleid was konsekwent in vergelyking met die vorige jaar.

Die groep is betrokke by ontvangste, verwerking en bemarking van landbouprodukte en die verskaffing en finansiering van boerderybenodighede, graan en dienste. Die maatskappy is hoofsaaklik in Suid-Afrika bedrywig.

Die groep se bedryfsresultate en stand van sake word ten volle in die aangehegte gekonsolideerde finansiële jaarstate uiteengesit en vereis na ons mening geen bykomende kommentaar nie.

Aktiwiteite toeskryfbaar aan verskillende besigheidsareas:

2023

Besigheidsareas

	Groep bydrae tot inkomste R'000	Groep bydrae tot wins voor belasting R'000	Maatskappy bydrae tot inkomste R'000	Maatskappy bydrae tot wins voor belasting R'000
Handel, brandstofverspreiding, motors en meganisasie	6 210 429	205 357	6 199 908	202 885
Graanhantering en -bemarking	89 013	56 445	89 013	55 880
Lewendehawe, vesel en abattoir	365 758	9 958	320 802	3 604
Nywerhede	332 922	351	198 696	(10 077)
Versekering	24 407	6 806	24 407	6 844
Hoofkantoor	4 426	(70 043)	4 428	(60 130)
Kliëntefinansiering	253 403	66 286	254 801	67 684
Lojaliteitskema - agterskot	(44 614)	-	(44 379)	-
Kortingverdeling	(4 766)	-	-	-
	7 230 978	275 160	7 047 676	266 690

2022

Besigheidsareas

	Groep bydrae tot inkomste R'000	Groep bydrae tot wins voor belasting R'000	Maatskappy bydrae tot inkomste R'000	Maatskappy bydrae tot wins voor belasting R'000
Handel, brandstofverspreiding, motors en meganisasie	4 938 135	184 893	4 945 496	184 266
Graanhantering en -bemarking	79 701	42 443	79 701	41 883
Lewendehawe, vesel en abattoir	484 713	26 967	426 331	19 064
Nywerhede	193 027	3 505	169 264	(4 283)
Versekering	20 307	4 621	20 307	4 639
Hoofkantoor	6 169	(77 074)	6 169	(68 204)
Kliëntefinansiering	154 607	60 357	157 321	63 071
Lojaliteitskema - agterskot	(36 753)	-	(36 629)	-
Kortingverdeling	(4 463)	-	-	-
	5 835 443	245 712	5 767 960	240 436

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Direkteursverslag

2. Direkteure en uitvoerende bestuur se belange

Die belange op jaareinde van die direkteure en uitvoerende bestuur in die getal uitgereikte aandele van die maatskappy word hieronder uiteengesit:

	Groep 2023	2022	Maatskappy 2023	2022
Direk: Nie-uitvoerende direkteure	280 950	270 792	19 242	17 964
Direk: Uitvoerende direkteure en hoofbestuur	397 098	364 641	397 098	364 641
Indirek: Nie-uitvoerende direkteure	182 703	309 970	151 587	280 668
Indirek: Uitvoerende direkteure en hoofbestuur	-	-	-	-
	860 751	945 403	567 927	663 273

Die getal uitgereikte aandele in die groep verwys na direkteure van al die maatskappye in die groep wat aandele in die houermaatskappy hou.

3. Gebeure na die verslagdoeningstydperk

Verwys na aantekening 40 vir die openbaarmaking rakende die gebeure na die verslagdoeningstydperk.

4. Gemagtigde en uitgereikte aandelekapitaal

Gedurende die finansiële jaar is daar geen verandering in die gemagtigde gewone of Klas B aandele nie. Gedurende die finansiële jaar is daar 126 479 (2022: 76 581) Klas B aandele teruggekoop.

5. Dividende

Die direkteure stel 'n dividend van 95 sent (2022: 90 sent) per gewone en Klas B aandele voor wat in totaal R 50 852 751 (2022: R 48 290 122) bedra wat aan aandeelhouders geregistreer op 28 Februarie 2023, betaal sal word uit winste van die jaar onder oorsig.

Geen voorkeurdividend is vir die jaar verklaar of betaal nie, maar wel rente teen primakoers minus 2.50% per jaar wat in totaal R 18 754 248 (2022: R11 968 437) bedra op die OVK Beleggingsrekening aan aandeelhouders.

6. Direkteure

Die maatskappy se direksie gedurende die jaar en tot die datum van dié verslag is soos volg:

CT Bender - Voorsitter
FJ Terblanche - Ondervoorsitter
SJ Botha
CD Cloete
QA de Bruyn
WJ du Toit
JCC Moll
JZ Scheepers
JJ Swanepoel
FJ van Zyl
SO Vermeulen
S Oberholzer - Uitvoerende direkteur - Besturend
RJ van Wyk - Uitvoerende direkteur -
Graan en lewende hawe

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Direkteursverslag

7. Sekretaris

Die maatskappy sekretaris is DP du Plessis wat by die volgende adres werksaam is:

Posadres

Posbus 96
Ladybrand
9745

Besigheidsadres

Dan Pienaarstraat 19
Ladybrand
9745

8. Houermaatskappy

Die groep se houer- asook uiteindelijke houermaatskappy is Oos Vrystaat Kaap Beherend Eiendoms Beperk wat 53.26% (2022: 53.26%) van die groep se uitgereikte gewone aandele besit. Oos Vrystaat Kaap Beherend Eiendoms Beperk is in Suid-Afrika geïnkorporeer.

9. Belang in filiale

Naam van filiaal

Oos Kaap Boerdery en Graanhandelaars Eiendoms Beperk
OVK Rekenaardienste Eiendoms Beperk
Oos Vrystaat Kunsmis Eiendoms Beperk
OVK Eiendomme Eiendoms Beperk
Van Lill Woolbuyers Eiendoms Beperk
Blue Crane Fibre Eiendoms Beperk
Matla Energy Eiendoms Beperk
OVK Lesotho Eiendoms Beperk
OVK Finansiële Dienste Eiendoms Beperk
Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk
Countrywide Fertilizers Eiendoms Beperk

2023 belang

100.00 %
100.00 %
62.07 %
100.00 %
100.00 %
100.00 %
74.00 %
100.00 %
60.00 %
60.00 %
100.00 %

2022 belang

100.00 % Aktief
100.00 % Aktief
62.07 % Aktief
100.00 % Aktief
100.00 % Aktief
100.00 % Aktief
74.00 % Aktief
100.00 % Aktief
100.00 % Aktief
0.00 % Aktief
0.00 % Aktief

Gedurende die jaar het die groep 40% van hulle belang in OVK Finansiële Dienste Eiendoms Beperk verkoop aan Salvo Capital Eiendoms Beperk.

Op 30 Junie 2022 het die groep 60% van die stemdraende ekwiteitsbelang van Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk verkry, wat tot gevolg gehad het dat die groep beheer oor Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk verkry. Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk is hoofsaaklik betrokke in die verskaffing van sonkrag produkte en dienste aan landbou, huishoudelike en kommersiële markte. Verwys na aantekening 40.

Countrywide Fertilizers Eiendoms Beperk is in die huidige finansiële jaar deur die groep gestig. Die doel van die maatskappy is om kunsmis aan landbouprodusente en ander kliënte te verkoop.

10. Belegging in geassosieerde maatskappy

VGK Beleggings Eiendoms Beperk

Die maatskappy is betrokke in die verhuring van vaste eiendom. OVK hou 44.11% (2022: 44.11%) van die maatskappy se ekwiteitsaandele.

Die Groep het geen effektiewe beheer in die geassosieerde maatskappy nie. VGK Beleggings Eiendoms Beperk se jaareinde is 28 Februarie.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Direkteursverslag

Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk

Die maatskappy is betrokke in die verkoop van groenenergie produkte. OVK hou 60% (2022: 0.00%) in Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk wat weer 39% (2022: 49%) in Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk hou van die maatskappy se ekwiteitsaandeel.

Die Groep het geen effektiewe beheer in die geassosieerde maatskappy nie. Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk se jaareinde is 28 Februarie.

11. Belegging in gesamentlik beheerde ondernemings

Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk

Die maatskappy is 'n agent vir koop en verkoop van vesel en veselprodukte. OVK hou 49% (2022: 49%) van die maatskappy se ekwiteitsaandeel.

Die Groep het gesamentlik beheer in die maatskappy. Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk se jaareinde is 28 Februarie.

Orange River Popcorn Eiendoms Beperk

Die maatskappy is betrokke in die verwerking, bemarking en verspreiding van springmielies. OVK hou 50% (2022: 50%) van die maatskappy se ekwiteitsaandeel.

Die Groep het gesamentlik beheer in die maatskappy. Orange River Popcorn Eiendoms Beperk se jaareinde is 28 Februarie.

12. Kliëntlojaliteitskema - agterskot

Die direksie het 'n lojaliteitskema in plek om 'n deel van die wins op aankope aan bona fide boere as 'n maandelikse agterskot terug te gee.

In die geval van vesellewerings is dit 'n bedrag per kilogram en by graanlewerings is dit 'n bedrag per ton hanteer en 'n bedrag per ton bemark. In die geval van Gariep Abattoir is dit 'n bedrag per skaap of bees geslag. In die geval van diesel aankope is dit 25 sent per liter op sekere aankope.

'n Totaal van R44 614 272 (2022: R36 753 397) vir die groep en R 44 379 111 (2022: R36 629 157) vir die maatskappy is ten opsigte van agterskot toegestaan aan kliënte in terme van die lojaliteitskema.

13. Totale besigheid gedoen

Die omvang van totale besigheid deur die groep gedoen vir die jaar beloop R 13 783 317 156 (2022: R 11 415 859 458) en totale besigheid deur die maatskappy gedoen vir die jaar beloop R 13 481 153 250 (2022: R 11 198 542 687). Vanweë rekeningkundige hantering word die volle omset egter nie onder inkomste getoon nie, soos byvoorbeeld in die geval van graan word slegs die marge gewys en lewendehawe, vesel en versekering waar slegs die kommissie gedeelte gewys word.

14. Ouditeure

PricewaterhouseCoopers Geïnk. sal kragtens artikel 90 van die Maatskappywet, nr.71 van 2008 hul amp voortsit.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Staat van Finansiële Posisie soos op 28 Februarie 2023

		Groep		Maatskappy	
	Aan- teke- ninge	2023	2022	2023	2022
		R	R Herstateer*	R	R
Bates					
Nie-bedryfsbates					
Beleggingseiendom	3	19 342 392	19 025 957	28 260 418	28 028 313
Eiendom, aanleg en toerusting	4	466 471 828	443 675 937	396 980 963	374 723 527
Reg-van-gebruik bate	5	10 912 041	12 132 988	7 409 490	11 030 009
Ontasbare bates	6	11 448 938	4 114 355	-	-
Belegging in filiale	7	-	-	18 567 693	10 707 633
Belegging in gesamentlik beheerde ondernemings	8	6 176 856	6 218 625	119	119
Belegging in geassosieerdes	9	5 387 811	4 628 915	141 643	141 643
Ander finansiële bates	10	94 931	94 931	94 931	94 931
Uitgestelde belasting	11	1 817 899	5 352 695	-	3 733 988
Langtermynhuurkope en termynlenings	12	234 275 831	198 715 973	234 275 831	198 715 973
Ledefondse	13	571	549	571	549
		755 929 098	693 960 925	685 731 659	627 176 685
Bedryfsbates					
Voorraad	14	1 318 755 308	854 615 167	1 276 511 638	832 406 503
Lenings aan groepmaatskappye en verwante entiteite	15	13 779 433	12 795 509	96 769 001	89 453 331
Ander finansiële bates	10	27 198 145	89 785 487	27 198 145	89 785 487
Inkomstebelasting		634 923	118 321	-	-
Konstruksiekontrakte en debiteure	22	225 646	-	-	-
Handels- en ander debiteure	16	3 065 847 982	2 501 126 013	3 048 993 102	2 498 701 052
Kontant en kontantekwivalente	17	46 368 739	44 015 144	41 516 851	24 779 506
		4 472 810 176	3 502 455 641	4 490 988 737	3 535 125 879
Totale bates		5 228 739 274	4 196 416 566	5 176 720 396	4 162 302 564
Ekwiteit en aanspreeklikhede					
Ekwiteit					
Ekwiteit toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van houermaatskappy					
Aandelekapitaal	18	68 064 320	69 083 035	68 064 320	69 083 035
Tesourie aandele		(48 091 415)	(48 091 415)	-	-
Opgelope inkomste		1 657 293 954	1 507 911 586	1 626 485 876	1 478 937 835
		1 677 266 859	1 528 903 206	1 694 550 196	1 548 020 870
Nie-beherendebelang		18 719 149	10 150 534	-	-
		1 695 986 008	1 539 053 740	1 694 550 196	1 548 020 870

Die rekeningkundige beleid op bladsy 18 en die aantekeninge op bladsye 19 tot 55 vorm 'n integrale deel van die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate.

* Verwys na aantekening 43 vir meer inligting.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Staat van Finansiële Posisie soos op 28 Februarie 2023

		Groep		Maatskappy	
	Aan- teke- ninge	2023 R	2022 R Herstateer*	2023 R	2022 R
Laste					
Nie-bedryfslaste					
Uitgestelde belasting	11	25 363 914	19 271 296	3 011 609	-
Huurverpligting	5	10 347 014	11 155 841	7 301 076	10 196 762
		35 710 928	30 427 137	10 312 685	10 196 762
Bedryfslaste					
Lenings vanaf groepmaatskappye en verwante entiteite	19	22 793 950	18 363 117	8 975 742	7 542 782
Lenings vanaf aandeelhouders	20	281 013 401	249 212 570	281 013 401	249 212 570
Kontrak verpligtinge	22	225 140	-	-	-
Inkomstebelasting betaalbaar		8 612 403	1 793 714	8 070 073	1 295 986
Handels- en ander krediteure	21	1 109 811 803	652 860 535	1 102 449 530	643 325 261
Werknemersvoordele verskuldig	23	42 504 861	64 899 550	40 749 770	63 454 340
Huurverpligting	5	1 730 109	2 006 350	1 187 111	1 781 894
Voorsienings	24	22 854 254	28 175 549	21 915 471	27 847 795
Ander finansiële aanspreeklikhede	25	16 973 496	11 646 369	16 973 496	11 646 369
Bankoortrekking	17	1 990 522 921	1 597 977 935	1 990 522 921	1 597 977 935
		3 497 042 338	2 626 935 689	3 471 857 515	2 604 084 932
Totale laste		3 532 753 266	2 657 362 826	3 482 170 200	2 614 281 694
Totale ekwiteit en aanspreeklikhede		5 228 739 274	4 196 416 566	5 176 720 396	4 162 302 564

Die rekeningkundige beleid op bladsy 18 en die aantekeninge op bladsye 19 tot 55 vorm 'n integrale deel van die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate.

* Verwys na aantekening 43 vir meer inligting.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Staat van Wins of Verlies en Ander Omvattende Inkomste

	Aan- teke- ninge	Groep		Maatskappy	
		2023	2022	2023	2022
		R	R Herstateer*	R	R Herstateer*
Inkomste	27	7 230 978 264	5 835 443 055	7 047 675 960	5 767 960 452
Koste van verkope		(6 229 195 801)	(4 976 031 674)	(6 079 215 389)	(4 936 134 673)
Bruto wins		1 001 782 463	859 411 381	968 460 571	831 825 779
Ander inkomste	28	124 623 494	93 811 251	123 577 865	99 093 780
Administratiewe uitgawes		(632 171 693)	(586 603 470)	(614 464 679)	(573 497 998)
Bedryfskoste		(131 098 338)	(85 932 777)	(129 887 276)	(84 855 335)
Vervoer en verspreidingskoste		(51 470 548)	(40 433 137)	(50 692 409)	(39 662 931)
Bedryfswins	29	311 665 378	240 253 248	296 994 072	232 903 295
Beleggingsinkomste	30	7 315 959	4 257 834	13 131 616	8 016 156
Graan bruto wins ingesluit billike waarde bewegings	31	113 481 782	75 536 158	113 481 782	75 536 157
Inkomste uit ekwiteitsverantwoorde beleggings		777 503	1 791 502	-	-
Finansieringskoste	32	(158 080 371)	(76 126 685)	(156 917 116)	(76 020 208)
Wins voor belasting		275 160 251	245 712 057	266 690 354	240 435 400
Belasting	33	(74 014 148)	(50 513 797)	(66 136 269)	(46 098 897)
Wins vir die jaar		201 146 103	195 198 260	200 554 085	194 336 503
Ander omvattende inkomste		-	-	-	-
Totale omvattende inkomste vir die jaar		201 146 103	195 198 260	200 554 085	194 336 503
Totale omvattende inkomste toeskryfbaar aan:					
Eienaars van die houermaatskappy		198 888 469	193 467 542	200 554 085	194 336 503
Nie-beherende belang		2 257 634	1 730 718	-	-
		201 146 103	195 198 260	200 554 085	194 336 503
Wins toeskryfbaar aan					
Eienaars van die houermaatskappy		198 888 469	193 467 542	200 554 085	194 336 503
Nie-beherende belang		2 257 634	1 730 718	-	-
		201 146 103	195 198 260	200 554 085	194 336 503

Verdienste per aandeel (Gewone en Klas B)

Inligting per aandeel

Basiese verdienste per aandeel (sent)	375.3	363.5	348.9	337.5
---------------------------------------	-------	-------	-------	-------

Wesensverdienste per aandeel (Gewone en Klas B)

Inligting per aandeel

Basiese verdienste per aandeel (sent)	361.1	351.1	337.0	325.9
---------------------------------------	-------	-------	-------	-------

Die rekeningkundige beleid op bladsy 18 en die aantekeninge op bladsye 19 tot 55 vorm 'n integrale deel van die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate.

* Verwys na aantekening 43 vir meer inligting.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Staat van Verandering in Ekwiteit

	Aandele- kapitaal	Aandele- premie	Totale aandele- kapitaal	Tesourie aandele	Opgelope inkomste	Totaal toeskryfbaar aan ekwiteitshouers van die groep/ maatskappy	Nie- beherende belang	Totale ekwiteit
	R	R	R	R	R	R	R	R
Groep								
Saldo op 1 Maart 2021	70 341 094	24 940	70 366 034	(48 091 415)	1 349 274 331	1 371 548 950	8 419 816	1 379 968 766
Wins vir die jaar	-	-	-	-	193 467 542	193 467 542	1 730 718	195 198 260
Ander omvattende inkomste	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale omvattende inkomste vir die jaar	-	-	-	-	193 467 542	193 467 542	1 730 718	195 198 260
Terugkoop van aandele	(1 282 999)	-	(1 282 999)	-	-	(1 282 999)	-	(1 282 999)
Dividende	-	-	-	-	(34 830 287)	(34 830 287)	-	(34 830 287)
Totale bydraes deur en verdelings aan eienaars van die maatskappy direk in ekwiteit erken	(1 282 999)	-	(1 282 999)	-	(34 830 287)	(36 113 286)	-	(36 113 286)
Saldo op 1 Maart 2022	69 058 095	24 940	69 083 035	(48 091 415)	1 507 911 586	1 528 903 206	10 150 534	1 539 053 740
Wins vir die jaar	-	-	-	-	198 888 469	198 888 469	2 257 634	201 146 103
Ander omvattende inkomste	-	-	-	-	-	-	-	-
Totale omvattende inkomste vir die jaar	-	-	-	-	198 888 469	198 888 469	2 257 634	201 146 103
Terugkoop van aandele	(2 405 014)	-	(2 405 014)	-	-	(2 405 014)	-	(2 405 014)
Geagte dividend met terugkoop van Klas B aandele	1 386 299	-	1 386 299	-	(1 386 299)	-	-	-
Dividende	-	-	-	-	(48 119 802)	(48 119 802)	-	(48 119 802)
Verandering in eienaarskapbelang - beheer nie verloor nie	-	-	-	-	-	-	40 040	40 040
Besigheidsamevoegings	-	-	-	-	-	-	6 270 941	6 270 941
Totale bydraes deur en verdelings aan eienaars van die maatskappy direk in ekwiteit erken	(1 018 715)	-	(1 018 715)	-	(49 506 101)	(50 524 816)	6 310 981	(44 213 835)
Saldo op 28 Februarie 2023	68 039 380	24 940	68 064 320	(48 091 415)	1 657 293 954	1 677 266 859	18 719 149	1 695 986 008
Aantekening	18	18	18					

Die rekeningkundige beleid op bladsy 18 en die aantekeninge op bladsye 19 tot 55 vorm 'n integrale deel van die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Staat van Verandering in Ekwiteit

	Aandele- kapitaal	Aandele- premie	Totale aandele- kapitaal	Opgelope inkomste	Totale ekwiteit
	R	R	R	R	R
Maatskappy					
Saldo op 1 Maart 2021	70 341 094	24 940	70 366 034	1 321 959 355	1 392 325 389
Wins vir die jaar	-	-	-	194 336 503	194 336 503
Ander omvattende inkomste	-	-	-	-	-
Totale omvattende inkomste vir die jaar	-	-	-	194 336 503	194 336 503
Terugkoop van aandele	(1 282 999)	-	(1 282 999)	-	(1 282 999)
Dividende	-	-	-	(37 358 023)	(37 358 023)
Totale bydraes deur en verdelings aan eienaars van die maatskappy direk in ekwiteit erken	(1 282 999)	-	(1 282 999)	(37 358 023)	(38 641 022)
Saldo op 1 Maart 2022	69 058 095	24 940	69 083 035	1 478 937 835	1 548 020 870
Wins vir die jaar	-	-	-	200 554 085	200 554 085
Ander omvattende inkomste	-	-	-	-	-
Totale omvattende inkomste vir die jaar	-	-	-	200 554 085	200 554 085
Terugkoop van aandele	(2 405 014)	-	(2 405 014)	-	(2 405 014)
Geagte dividend met terugkoop van Klas B aandele	1 386 299	-	1 386 299	(1 386 299)	-
Dividende	-	-	-	(51 619 745)	(51 619 745)
Totale bydraes deur en verdelings aan eienaars van die maatskappy direk in ekwiteit erken	(1 018 715)	-	(1 018 715)	(53 006 044)	(54 024 759)
Saldo op 28 Februarie 2023	68 039 380	24 940	68 064 320	1 626 485 876	1 694 550 196
Aantekening	18	18	18		

Die rekeningkundige beleid op bladsy 18 en die aantekeninge op bladsye 19 tot 55 vorm 'n integrale deel van die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Staat van Kontantvloei

		Groep		Maatskappy	
	Aan- teke- ninge	2023	2022	2023	2022
		R	R	R	R
Kontantvloei uit bedryfsaktiwiteite					
Kontant aangewend in bedrywighede	34	(360 671 804)	(135 795 744)	(347 692 156)	(134 097 358)
Rente-inkomste	27&30	259 268 511	159 639 553	265 084 738	163 461 485
Dividende ontvang		77 769	9 898	138 145	5 051 897
Finansieringskoste	32	(158 080 366)	(76 126 685)	(156 917 117)	(76 020 208)
Belasting betaal	35	(58 340 007)	(67 023 379)	(52 616 584)	(64 752 804)
Netto kontant aangewend in bedryfsaktiwiteite		(317 745 897)	(119 296 357)	(292 002 974)	(106 356 988)
Kontantvloei uit beleggingsaktiwiteite					
Verkryging van eiendom, aanleg en toerusting	4	(58 193 982)	(69 340 799)	(56 379 036)	(67 562 850)
Verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	4	10 347 459	15 926 688	9 088 738	15 899 083
Oordrag na eiendom, aanleg en toerusting		302 215	1 415 459	(1 908)	1 703 134
Verkryging van beleggingseiendom	3	(1 365 554)	(372 393)	(1 365 554)	(1 282 411)
Verkoop van beleggingseiendom	3	819 814	-	819 814	-
Verkryging van ontasbare bates	6	-	(80 840)	-	-
Lenings aan groepmaatskappye terugontvang		-	-	3 230 108	19 242 558
Lenings aan groepmaatskappye toegestaan		(983 924)	(3 753 236)	(10 545 778)	(10 184 112)
Belegging in filiaal		-	-	(7 860 060)	(100)
Verkoop/(Ontvang) van ledefondse		(22)	1 498	(22)	1 498
Besigheidsamevoeging	38	(7 800 000)	(4 160 000)	-	-
Bates onder R7 000 verkry met besigheidsamevoeging		-	98 317	-	-
Netto kontant (aangewend in) / gegenereer deur beleggingsaktiwiteite		(56 873 994)	(60 265 306)	(63 013 698)	(42 183 200)
Kontantvloei uit finansieringsaktiwiteite					
Terugkoop van aandele	18	(1 018 715)	(1 283 000)	(1 018 715)	(1 283 000)
Opbrengs op lenings van groepmaatskappye		4 385 156	13 023 678	3 250 361	1 841 621
Betalings op lenings van groepmaatskappye		-	-	(1 817 401)	(932 401)
Opbrengs op aandeelhouderslenings		31 800 831	20 744 082	31 800 831	20 744 082
Nie-beherende belang aandele verkoop		40 040	-	-	-
Geagte dividend met terugkoop van Klas B aandele	38	(1 386 300)	-	(1 386 300)	-
Dividende betaal	36	(48 119 803)	(34 830 287)	(51 619 745)	(37 358 023)
Netto kontant aangewend in finansieringsaktiwiteite		(14 298 791)	(2 345 527)	(20 790 969)	(16 987 721)
Totale kontantbeweging vir die jaar					
Kontant en kontant ekwivalente aan die begin van die jaar		(1 553 962 791)	(1 372 055 601)	(1 573 198 429)	(1 407 670 520)
Kontant verkry met besigheidsamevoeging	38	(1 272 709)	-	-	-
Kontant en kontant ekwivalente aan die einde van die jaar	17	(1 944 154 182)	(1 553 962 791)	(1 949 006 070)	(1 573 198 429)

Die rekeningkundige beleid op bladsy 18 en die aantekeninge op bladsye 19 tot 55 vorm 'n integrale deel van die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Rekeningkundige Beleid

1. Aanbieding van opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate

Die groep het die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate opgestel vanaf die gekonsolideerde finansiële state. Die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate is ooreenkomstig 'International Financial Reporting Standards' en die Maatskappywet, nr. 71 van 2008 opgestel. Die opgesomde gekonsolideerde finansiële jaarstate is op die historiesekoste grondslag, tensy anders aangedui in die rekeningkundige beleid, opgestel en word in Suid-Afrikaanse Rand aangebied.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

2. Nuwe Standaarde en Vertolkings

2.1 Standaarde en vertolkings van krag en toegepas in die huidige jaar

In die huidige jaar, het die maatskappy die volgende standaarde en vertolkings toegepas wat vir die huidige finansiële jaar van krag is en op sy bedrywighede van toepassing is:

Standaard/Vertolking:	Effektiewe datum Jare wat begin op of na	Verwagte impak:
<ul style="list-style-type: none"> Jaarlikse verbetering aan IFRS-standaarde 2018-2020: Wysigings aan IFRS 1 	01 Januarie 2022	Die impak van die standaard is nie wesenlik nie.
<ul style="list-style-type: none"> Verwysing na die konseptuele raamwerk: wysigings aan IFRS 3 	01 Januarie 2022	Die impak van die standaard is nie wesenlik nie.
<ul style="list-style-type: none"> Jaarlikse verbetering aan IFRS-standaarde 2018-2020: Wysigings aan IFRS 9 	01 Januarie 2022	Die impak van die standaard is nie wesenlik nie.
<ul style="list-style-type: none"> Eiendom, aanleg en toerusting: Opbrengs voor beoogde gebruik: Wysigings aan IAS 16 	01 Januarie 2022	Die impak van die standaard is nie wesenlik nie.
<ul style="list-style-type: none"> Beswarende kontrakte - Koste om 'n kontrak na te kom: wysigings aan IAS 37 	01 Januarie 2022	Die impak van die standaard is nie wesenlik nie.

2.2 Standaarde en vertolkings wat nog nie van krag is nie

Die maatskappy het besluit om die volgende standaarde en vertolkings, wat gepubliseer en verpligtend is vir die maatskappy se rekeningkundige tydperke wat na 01 Maart 2022 begin, nie vroeg toe te pas nie:

Standaard/Vertolking:	Effektiewe datum Jare wat begin op of na	Verwagte impak:
<ul style="list-style-type: none"> Aanvanklike toepassing van IFRS 17 en IFRS 9 - Vergelykende inligting 	01 Januarie 2023	Onwaarskynlik dat daar 'n wesenlike impak sal wees.
<ul style="list-style-type: none"> Uitgestelde belasting wat verband hou met bates en laste voortspuitend uit 'n enkele transaksie - Wysigings aan IAS 12 	01 Januarie 2023	Onwaarskynlik dat daar 'n wesenlike impak sal wees.
<ul style="list-style-type: none"> Openbaarmaking van rekeningkundige beleid: Wysigings aan IAS 1 en IFRS Praktijkverklaring 2. 	01 Januarie 2023	Onwaarskynlik dat daar 'n wesenlike impak sal wees.
<ul style="list-style-type: none"> Definisie van rekeningkundige ramings: Wysigings aan IAS 8 	01 Januarie 2023	Onwaarskynlik dat daar 'n wesenlike impak sal wees.
<ul style="list-style-type: none"> Klassifikasie van aanspreeklikhede as korttermyn of niebedryf - Wysiging aan IAS 1 	01 Januarie 2023	Onwaarskynlik dat daar 'n wesenlike impak sal wees.

3. Beleggingseiendom

Groep	2023			2022		
	Koste	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde	Koste	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde
Beleggingseiendom	21 902 278	(2 559 886)	19 342 392	21 396 111	(2 370 154)	19 025 957
Maatskappy	2023			2022		
	Koste	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde	Koste	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde
Beleggingseiendom	31 245 371	(2 984 953)	28 260 418	30 739 204	(2 710 891)	28 028 313

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

3. Beleggingseiendom (vervolg)

Rekonsiliasie van beleggingseiendom - Groep - 2023

	Openingsaldo	Aankope	Verkope	Waardevermindering	Totaal
Beleggingseiendom	19 025 957	1 365 554	(819 814)	(229 305)	19 342 392

Rekonsiliasie van beleggingseiendom - Groep - 2022

	Openingsaldo	Aankope	Verkope	Waardevermindering	Totaal
Beleggingseiendom	18 872 567	372 393		(219 003)	19 025 957

Rekonsiliasie van beleggingseiendom - Maatskappy - 2023

	Openingsaldo	Aankope	Verkope	Waardevermindering	Totaal
Beleggingseiendom	28 028 313	1 365 554	(819 814)	(313 635)	28 260 418

Rekonsiliasie van beleggingseiendom - Maatskappy - 2022

	Openingsaldo	Aankope	Verkope	Waardevermindering	Totaal
Beleggingseiendom	27 052 260	1 282 411		(306 358)	28 028 313

Billike waarde van beleggingseiendomme	27 341 982	28 140 911	37 374 771	34 735 886
Huurinkomste ontvang uit beleggingseiendom	4 765 714	4 498 743	5 460 923	5 172 288

'n Register met die inligting wat kragtens skedule 29(1) van die Maatskappywet en Regulasie 25(3) van die Maatskappy Regulasies vereis word, is by die maatskappy se geregistreerde kantoor ter insae beskikbaar.

Die billike waarde van Beleggingseiendom word bepaal deur 'n Inkomste gebaseerde (kontantvloei) metode en vlak 3 inset data word gebruik. Die kontantvloei waardasie word gebaseer op huidige en verwagte huurinkomstes asook 'n toepaslike verdiskonterings koers. Die verdiskonterings koers sluit verwagte risiko ten opsigte van kontantvloei van elke eiendom in.

Risiko faktore sluit in:

- Die risiko dat die huur kontrakte onverwags gekanselleer kan word deur die huurder.
- Die risiko vir huur kontrak wysigings.
- Voorsiening vir verwagte kapitale kostes wat verband hou met onderhoud en instandhouding.

Gemiddelde verwagte verhogings in huur inkomste:	8.95%	9.13%	8.95%	9.13%
Gemiddelde verdiskonteringskoers aangepas vir risiko faktore:	18.00%	19.14%	18.00%	19.14%

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

4. Eiendom, aanleg en toerusting

Groep	2023			2022		
	Koste	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde	Koste	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde
Grond en verbeteringe	441 332 659	(112 954 064)	328 378 595	390 084 778	(104 084 733)	286 000 045
Masjinerie en toerusting	204 305 092	(133 825 026)	70 480 066	193 221 901	(124 556 108)	68 665 793
Motorvoertuie	109 434 700	(55 200 448)	54 234 252	95 245 104	(51 797 366)	43 447 738
Rekenaartoeusting en sagteware	35 001 088	(30 797 341)	4 203 747	33 106 615	(27 032 152)	6 074 463
Werk in proses	6 957 906	-	6 957 906	36 661 823	-	36 661 823
Demonstrasie voertuie	2 390 730	(173 468)	2 217 262	3 140 652	(314 577)	2 826 075
Totaal	799 422 175	(332 950 347)	466 471 828	751 460 873	(307 784 936)	443 675 937

Maatskappy	2023			2022		
	Koste	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde	Koste	Opgehoopte waardevermindering	Drawaarde
Grond en verbeteringe	374 485 941	(107 093 039)	267 392 902	324 417 348	(99 301 754)	225 115 594
Masjinerie en toerusting	189 133 984	(125 217 874)	63 916 110	179 694 805	(117 307 296)	62 387 509
Motorvoertuie	107 502 961	(54 394 940)	53 108 021	93 749 745	(50 987 975)	42 761 770
Rekenaartoeusting en sagteware	34 425 305	(30 341 522)	4 083 783	32 751 582	(26 732 625)	6 018 957
Werk in proses	6 864 845	-	6 864 845	36 638 728	-	36 638 728
Demonstrasie voertuie	1 773 447	(158 145)	1 615 302	1 977 942	(176 973)	1 800 969
Totaal	714 186 483	(317 205 520)	396 980 963	669 230 150	(294 506 623)	374 723 527

Rekonsiliasie van eiendom, aanleg en toerusting - Groep - 2023

	Openingsaldo	Aankope	Aankope deur besigheid-samevoeging	Verkope	Oorplasinge	Waardevermindering	Totaal
Grond en verbeteringe	286 000 045	17 067 529	946 211	(91 961)	33 104 788	(8 648 017)	328 378 595
Masjinerie en toerusting	68 665 793	12 979 297	509 284	(553 700)	192 311	(11 312 919)	70 480 066
Motorvoertuie	43 447 738	22 152 339	889 564	(3 619 769)	(6 015)	(8 629 605)	54 234 252
Rekenaartoeusting en sagteware	6 074 463	2 437 079	38 991	(49 564)	-	(4 297 222)	4 203 747
Werk in proses	36 661 823	3 557 738	-	-	(33 261 655)	-	6 957 906
Demonstrasie voertuie	2 826 075	-	-	-	(331 644)	(277 169)	2 217 262
Totaal	443 675 937	58 193 982	2 384 050	(4 314 994)	(302 215)	(33 164 932)	466 471 828

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

4. Eiendom, aanleg en toerusting (vervolg)

Rekonsiliasie van eiendom, aanleg en toerusting - Groep - 2022

	Openingsaldo	Aankope	Verkope	Oorplasinge	Waardevermindering	Totaal
Grond en verbeteringe	289 878 795	6 263 955	(1 599 234)	-	(8 543 471)	286 000 045
Masjinerie en toerusting	67 031 397	12 649 182	(495 941)	216 571	(10 735 416)	68 665 793
Motorvoertuie	43 364 327	9 475 492	(3 393 003)	-	(5 999 078)	43 447 738
Rekenaartoerusting en sagteware	7 443 536	4 290 347	(764 091)	-	(4 895 329)	6 074 463
Vliegtuig	2 956 146	-	(2 956 146)	-	-	-
Werk in proses	1 725 732	36 661 823	(24 598)	(1 701 134)	-	36 661 823
Demonstrasie voertuie	3 071 548	-	-	69 104	(314 577)	2 826 075
	415 471 481	69 340 799	(9 233 013)	(1 415 459)	(30 487 871)	443 675 937

Rekonsiliasie van eiendom, aanleg en toerusting - Maatskappy - 2023

	Openingsaldo	Aankope	Verkope	Oorplasinge	Waardevermindering	Totaal
Grond en verbeteringe	225 115 594	17 067 529	(91 962)	33 104 788	(7 803 047)	267 392 902
Masjinerie en toerusting	62 387 509	11 956 715	(531 206)	186 296	(10 083 204)	63 916 110
Motorvoertuie	42 761 770	21 518 508	(2 706 321)	-	(8 465 936)	53 108 021
Rekenaartoerusting en sagteware	6 018 957	2 348 512	(49 561)	-	(4 234 125)	4 083 783
Werk in proses	36 638 728	3 487 772	-	(33 261 655)	-	6 864 845
Demonstrasie voertuie	1 800 969	-	-	(27 522)	(158 145)	1 615 302
	374 723 527	56 379 036	(3 379 050)	1 907	(30 744 457)	396 980 963

Rekonsiliasie van eiendom, aanleg en toerusting - Maatskappy - 2022

	Openingsaldo	Aankope	Verkope	Oorplasinge	Waardevermindering	Totaal
Grond en verbeteringe	229 266 060	5 213 136	(1 599 234)	-	(7 764 368)	225 115 594
Masjinerie en toerusting	60 463 895	11 965 597	(492 935)	-	(9 549 048)	62 387 509
Motorvoertuie	42 595 939	9 475 492	(3 393 003)	-	(5 916 658)	42 761 770
Rekenaartoerusting en sagteware	7 369 800	4 269 897	(764 090)	-	(4 856 650)	6 018 957
Vliegtuig	2 956 146	-	(2 956 146)	-	-	-
Werk in proses	1 484 563	36 638 728	-	(1 484 563)	-	36 638 728
Demonstrasie voertuie	2 196 513	-	-	(218 571)	(176 973)	1 800 969
	346 332 916	67 562 850	(9 205 408)	(1 703 134)	(28 263 697)	374 723 527

'n Register met die inligting wat kragtens skedule 29(1) van die Maatskappywet en Regulasie 25(3) van die Maatskappy Regulasies vereis word, is by die maatskappy se geregistreerde kantoor ter insae beskikbaar.

5. Hure (maatskappy as huurder)

Die maatskappy huur verskillende grond en geboue. Die gemiddelde huurtermyn is 7 jaar (2022: 7 jaar).

Besonderhede rakende huurooreenkomste, waar die maatskappy die huurder is, word hieronder aangebied:

Netto drabedrag van reg-van-gebruik bates

Grond en geboue - Kosprys	17 415 487	17 034 877	13 591 289	15 367 201
Grond en geboue - Opgelope waardevermindering	(6 503 446)	(4 901 889)	(6 181 799)	(4 337 192)
	10 912 041	12 132 988	7 409 490	11 030 009

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

5. Hure (maatskappy as huurder) (vervolg)

Waardevermindering erken op reg-van-gebruik bates

Waardevermindering wat erken word op elke klas reg-van-gebruik bate word hieronder aangebied. Dit sluit waardevermindering in wat in die totale waardeverminderingskoste in wins of verlies erken word (aantekening 29).

Grond en geboue	2 975 093	2 615 951	2 471 104	2 327 700
-----------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Ander openbaarmakings

Rente uitgawe erken op huur aanspreeklikheid	891 521	866 144	744 852	762 704
Huurkontrakte van bates met 'n lae waarde of korttermynhuurkontrakte wat by bedryfsuitgawes ingesluit is	3 517 434	3 487 265	2 928 916	2 977 455

Bruikhuurverpligtinge

Die ontleding van huurkontrakte is soos volg:

Binne een jaar	2 659 901	2 852 059	1 711 542	2 540 533
Twee tot vyf jaar	8 282 390	7 928 762	5 685 547	6 832 215
Meer as vyf jaar	4 494 424	6 347 541	3 426 527	6 347 541
	15 436 715	17 128 362	10 823 616	15 720 289
Minus: Uitgestelde finansieringskomponent	(3 359 592)	(3 966 171)	(2 335 429)	(3 741 633)
	12 077 123	13 162 191	8 488 187	11 978 656
Niebedryfslaste	10 347 014	11 155 841	7 301 076	10 196 762
Bedryfslaste	1 730 109	2 006 350	1 187 111	1 781 894
	12 077 123	13 162 191	8 488 187	11 978 656

6. Ontasbare bates

Groep	2023			2022		
	Koste	Opgehoopte amortisasie	Drawaarde	Koste	Opgehoopte amortisasie	Drawaarde
Kliënteverhoudings	15 087 624	(3 638 686)	11 448 938	15 548 147	(11 433 792)	4 114 355

Rekonsiliasie van ontasbare bates - Groep - 2023

	Openingsaldo	Byvoegings deur besigheid-samevoegings	Amortisasie	Totaal
Kliënteverhoudings	4 114 355	9 705 101	(2 370 518)	11 448 938

Rekonsiliasie van ontasbare bates - Groep - 2022

	Openingsaldo	Aankope	Amortisasie	Totaal
Kliënteverhoudings	496 000	4 142 523	(524 168)	4 114 355

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

7. Belange in filiale insluitende gekonsolideerde gestruktureerde entiteite

Die volgende tabel lys die entiteite wat deur die groep beheer word hetsy direk of indirek deur filiale.

Maatskappy

Naam van maatskappy	% aandeel- houding 2023	% aandeel- houding 2022	Drabedrag 2023	Drabedrag 2022
Oos Vrystaat Kunsmis Eiendoms Beperk	62.07 %	62.07 %	10 706 345	10 706 345
OVK Rekenaardienste Eiendoms Beperk	100.00 %	100.00 %	100	100
Van Lill Woolbuyers Eiendoms Beperk	100.00 %	100.00 %	120	120
Oos Kaap Boerdery en Graanhandelaars Eiendoms Beperk	100.00 %	100.00 %	8	8
OVK Eiendomme Eiendoms Beperk	100.00 %	100.00 %	120	120
Blue Crane Fibre Eiendoms Beperk	100.00 %	100.00 %	100	100
OVK Lesotho Eiendoms Beperk	100.00 %	100.00 %	-	-
Matla Energy Eiendoms Beperk	74.00 %	74.00 %	740	740
OVK Finansiële Dienste Eiendoms Beperk	60.00 %	100.00 %	60 060	100
Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk	60.00 %	- %	7 800 000	-
Countrywide Fertilizers Eiendoms Beperk	100.00 %	- %	100	-
			18 567 693	10 707 633

Die netto resultate van die filiale word ten volle verantwoord in die finansiële state van die Groep.

Die nie-beherende belang vir die periode is 'n wins van R 2 257 634 (2022: wins R 1 730 718), waarvan 'n wins van R 1 659 001 (2022: wins R 1 627 091) toegeskryf is aan Oos Vrystaat Kunsmis Eiendoms Beperk en 'n wins van R 310 520 (2022: wins R 103 627) toegeskryf is aan Matla Energy Eiendoms Beperk en 'n wins van R 311 861 (2022: R 0) toegeskryf is aan Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk en 'n verlies van R 23 748 (2022: R 0) toegeskryf is aan OVK Finansiële Dienste Eiendoms Beperk. Die nie-beherende belang is nie wesenlik vir die groep nie.

8. Beleggings in gesamentlik beheerde ondernemings

Groep

Naam van maatskappy	% aandeel- houding 2023	% aandeel- houding 2022	Drabedrag 2023	Drabedrag 2022
Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk	49.00 %	49.00 %	2 133 377	2 127 375
Orange River Popcorn Eiendoms Beperk	50.00 %	50.00 %	4 043 479	4 091 250
			6 176 856	6 218 625

Maatskappy

Naam van maatskappy	% aandeel- houding 2023	% aandeel- houding 2022	Drabedrag 2023	Drabedrag 2022
Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk	49.00 %	49.00 %	59	59
Orange River Popcorn Eiendoms Beperk	50.00 %	50.00 %	60	60
			119	119

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

8. Beleggings in gesamentlik beheerde ondernemings (vervolg)

a) Belange in gesamentlik beheerde ondernemings

Die uitgereikte aandelekapitaal van die gesamentlik beheerde ondernemings sowel as die belang wat die groep daarin hou, is onveranderd teenoor die vorige jaar, tensy anders aangedui.

Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk

Die groep hou 'n belang van 49% in Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk. Die groep het die belang gedurende 2005 met die oprigting van die maatskappy verkry.

Orange River Popcorn Eiendoms Beperk

Die groep hou 'n belang van 50% in Orange River Popcorn Eiendoms Beperk. Die groep het die belang op 1 Julie 2004 verkry. Orange River Popcorn Eiendoms Beperk is op 6 Maart 2003 geïnkorporeer.

b) Hoofdoelstellings en aard van besigheid

Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk

Agent vir koop en verkoop van vesel en veselprodukte. Die maatskappy is in Suid-Afrika bedrywig.

Orange River Popcorn Eiendoms Beperk

Aankoop, verpakking en verkoop van springmielies. Die maatskappy is in Suid-Afrika bedrywig.

c) Verpligtinge en voorwaardelike aanspreeklikhede met betrekking tot gesamentlik beheerde ondernemings

Daar is geen verpligtinge en voorwaardelike aanspreeklikhede met betrekking tot die groep se belang in die gesamentlik beheerde ondernemings nie.

d) Finansiële inligting van binnelandse gesamentlik beheerde ondernemings

Finansiële stand van binnelandse gesamentlik beheerde ondernemings

Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk

Nie-bedryfsbates

Nie finansiële bates	6 573	7 608
Finansiële bates	103 342	161 340

Bedryfsbates

Kontant en kontantekwivalente	5 006	33 534
Ander bedryfsbates	9 765 175	6 327 639

Bedryfslaste

Handels- en ander krediteure	5 520 883	2 181 812
Ander finansiële laste	5 383	6 727
Ekwiteit	4 353 830	4 341 582

Rekonsiliasie van ekwiteit met die gekonsolideerde drabedrae

Opening netto bates	4 341 582	4 153 480
Wins vir die jaar	135 464	273 814
Dividend verklaar	(123 216)	(85 712)

Sluitings netto bates	4 353 830	4 341 582
-----------------------	-----------	-----------

Belang van die groep in die bogenoemde ekwiteit, gegrond op sy aandeelhouding in entiteite	2 133 318	2 127 316
Kosprijs van belegging	59	59

Drabedrag van belegging	2 133 377	2 127 375
-------------------------	-----------	-----------

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
8. Beleggings in gesamentlik beheerde ondernemings (vervolg)				
Finansiële prestasie van binnelandse gesamentlik beheerde ondernemings				
Inkomste			1 939 942	2 215 311
Verdienste voor rente, belasting, waardevermindering en amortisasie			63 423	247 441
Waardevermindering			(727)	(884)
Finansieringsinkomste			150 595	133 740
Finansieringskoste			(19 830)	-
Voorbelastingwins			193 461	380 297
Belasting			(57 997)	(106 483)
Wins vir die jaar			135 464	273 814
Rekonsiliasie van opsommende finansiële inligting				
Wins vir die jaar			135 464	273 814
Wins vir tydperk wat belang besit word			135 464	273 814
Aangepaste wins			-	-
% Belang in gesamentlik beheerde onderneming			49%	49%
Bedrag van belang			66 377	134 169
Orange River Popcorn Eiendoms Beperk				
Nie-bedryfsbates				
Nie finansiële bates			1 157 567	1 306 836
Finansiële bates			370 289	-
Bedryfsbates				
Kontant en kontantekwivalente			18 045	69 673
Ander bedryfsbates			29 690 694	30 709 779
Niebedryfslaste				
Bedryfslaste				
Handels- en ander krediteure			1 736 676	7 932 474
Ander finansiële laste			21 056 194	15 488 135
Ekwiteit			8 443 725	8 539 268
Rekonsiliasie van ekwiteit met die gekonsolideerde drabedrae				
Voorverkrygings winste			359 686	359 686
Na verkrygings winste - Opening balans			8 179 581	5 732 008
Wins/(verlies) vir die jaar			(95 542)	482 663
Aanpassing op wins vir die jaar			-	1 964 911
Sluitings netto bates			8 443 725	8 539 268
Belang van die groep in die bogenoemde ekwiteit, gegrond op sy aandeelhouding in entiteite			4 043 419	4 091 190
Kosprys van belegging			60	60
Drabedrag van belegging			4 043 479	4 091 250

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

8. Beleggings in gesamentlik beheerde ondernemings (vervolg)

Finansiële prestasie van binnelandse gesamentlik beheerde ondernemings

Inkomste			286 108 755	261 148 311
Verdienste voor rente, belasting, waardevermindering en amortisasie			5 667 628	4 648 822
Waardevermindering			(149 269)	(149 269)
Finansieringsinkomste			110 943	-
Finansieringskoste			(5 742 951)	(3 829 185)
Voorbelasting wins/(verlies)			(113 649)	670 368
Belasting			18 107	(187 705)
Wins/(verlies) vir die jaar			(95 542)	482 663
Aanpassing op wins vir die jaar			-	1 964 911
Aangepaste wins/(verlies) vir die jaar			(95 542)	2 447 574

Rekonsiliasie van opsommende finansiële inligting

Wins/(verlies) vir die jaar	(95 542)	2 447 574
Wins/(verlies) vir tydperk wat belang besit word	(95 542)	2 447 574
Aangepaste wins	-	-
% Belang in gesamentlik beheerde onderneming	50%	50%
Bedrag van belang	(47 771)	1 223 787

9. Belegging in geassosieerdes

Groep

Naam van maatskappy	% aandeel- houding 2023	% aandeel- houding 2022	Drabedrag 2023	Drabedrag 2022
VGK Beleggings Eiendoms Beperk	44.11 %	44.11 %	5 370 209	4 628 915
Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk	39.00 %	- %	17 602	-
			5 387 811	4 628 915

Maatskappy

Naam van maatskappy	% aandeel- houding 2023	% aandeel- houding 2022	Drabedrag 2023	Drabedrag 2022
VGK Beleggings Eiendoms Beperk	44.11 %	44.11 %	141 643	141 643

a) Belang in geassosieerde maatskappy

Die uitgereikte aandeelkapitaal van VGK Beleggings Eiendoms Beperk sowel as die belang wat die groep daarin hou, is onveranderd teenoor die vorige jaar. Die groep het gedurende die jaar 60% belang verkry in Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk wat weer 39% belang in Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk besit.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

9. Belegging in geassosieerdes (vervolg)

VGK Beleggings Eiendoms Beperk

Die groep hou 'n belang van 44.11% in VGK Beleggings Eiendoms Beperk. Die groep het 'n belang van 25% verkry gedurende 2005. Die belang hierna verhoog na 32.78% gedurende 2007, na 39.44% in 2014 en na 44.11% in 2016. Daar is geen gekwoteerde markprys beskikbaar vir VGK Beleggings Eiendoms Beperk se aandele nie.

Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk

Die groep het gedurende die jaar 60% belang verkry in Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk wat weer 39% belang in Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk besit. Daar is geen gekwoteerde markprys beskikbaar vir Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk se aandele nie.

b) Hoofdoelstellings en aard van besigheid

VGK Beleggings Eiendoms Beperk

Verhuring van eiendom. Die maatskappy is in Suid-Afrika bedrywig.

Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk

Verkoop van energie besparingsprodukte. Die maatskappy is in Suid-Afrika bedrywig.

c) Finansiële inligting van binnelandse geassosieerde maatskappy

VGK Beleggings Eiendoms Beperk

Nie-bedryfsbates

Nie finansiële bates	28 360 577	27 053 766
Finansiële bates	5 000	5 000

Bedryfsbates

Kontant en kontantekwivalente	5 122 379	3 710 886
Ander bedryfsbates	137 529	61 886

Nie-bedryfslaste

Uitgestelde belastingaanspreeklikheid	4 265 536	4 062 714
---------------------------------------	-----------	-----------

Bedryfslaste

Handels- en ander krediteure	445 200	424 421
Ekwiteit	28 914 749	26 344 403

Rekonsiliasie van ekwiteit met die gekonsolideerde drabedrae

Voorverkrygings winste	4 377 994	4 377 994
Na verkrygings winste - Openings balans	21 966 409	19 993 790
Wins vir die jaar	2 689 436	1 972 619
Dividend verklaar	(119 090)	-

Sluitings netto bates	28 914 749	26 344 403
-----------------------	------------	------------

Rekeningkundige beleid verandering (Billike waarde aanpassing)	(6 423 103)	(6 423 103)
--	-------------	-------------

Aangepaste sluitingsbalans	22 491 646	19 921 300
----------------------------	------------	------------

Belang van die groep in die bogenoemde ekwiteit, gegrond op sy aandeelhouding in entiteite	5 228 566	4 487 272
--	-----------	-----------

Kosprys van belegging	141 643	141 643
-----------------------	---------	---------

Drabedrag van belegging	5 370 209	4 628 915
-------------------------	-----------	-----------

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
9. Belegging in geassosieerdes (vervolg)				
Finansiële prestasie van binnelandse geassosieerde maatskappy				
Inkomste			3 547 538	3 351 660
Verdienste voor rente, belasting, waardevermindering en amortisasie			3 110 167	2 517 498
Waardevermindering en amortisasie			(16 078)	(14 875)
Finansieringsinkomste			288 251	136 785
Finansieringskoste			(22 380)	-
Voorbelastingwins			3 359 960	2 639 408
Belasting			(670 524)	(666 789)
Wins vir die jaar			2 689 436	1 972 619
Rekonsiliasie van opsommende finansiële inligting				
Wins vir die jaar			2 689 436	1 972 619
Wins vir tydperk wat belang besit word			2 689 436	1 972 619
Aangepaste wins			1 680 559	982 872
% Belang in geassosieerde maatskappy			44.11%	44.11%
Bedrag van belang			741 295	433 545
Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk				
Nie-bedryfsbates				
Bedryfsbates				
Kontant en kontantekwivalente			13 919	8 600
Ander bedryfsbates			44 302	12 258
Nie-bedryfslaste				
Bedryfslaste				
Handels- en ander krediteure			5 288	(2)
Ander finansiële laste			7 799	47 133
Ekwiteit			45 134	(26 273)
Rekonsiliasie van ekwiteit met die gekonsolideerde drabedrae				
Voorverkrygings winste			(3 471)	(26 273)
Na verkrygings winste - Openingsbalans			(22 802)	-
Wins vir die jaar			71 407	-
Sluitings netto bates			45 134	(26 273)
Belang van die groep in die bogenoemde ekwiteit, gegrond op sy aandeelhouding in entiteite			17 602	-
Drabedrag van belegging			17 602	-

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

9. Belegging in geassosieerdes (vervolg)

Finansiële prestasie van binnelandse geassosieerde maatskappy

Inkomste			90 000	72 220
Verdienste voor rente, belasting, waardevermindering en amortisasie			80 028	(81 973)
Finansieringskoste			(822)	-
Voorbelastingwinst			79 206	(81 973)
Belasting			(7 799)	-
Winst vir die jaar			71 407	(81 973)

Rekonsiliasie van opsommende finansiële inligting

Winst vir die jaar			71 407	(81 973)
Winst vir tydperk wat belang besit word			71 407	(81 973)
Aangepaste wins (beperk deur vorige jare verliese)			45 134	-
% Belang in geassosieerde maatskappy			39.00%	0.00%
Bedrag van belang			17 602	-

10. Ander finansiële bates

Teen billike waarde deur wins of verlies - toegewys

Graankontrakte	27 198 145	89 785 487	27 198 145	89 785 487
----------------	------------	------------	------------	------------

Beskikbaar-vir-verkoop

Ongenoteerde aandele	94 931	94 931	94 931	94 931
----------------------	--------	--------	--------	--------

Totale ander finansiële bates

27 293 076	89 880 418	27 293 076	89 880 418
-------------------	-------------------	-------------------	-------------------

Niebedryfsbates

Ekwiteitsbelegging	94 931	94 931	94 931	94 931
--------------------	--------	--------	--------	--------

Bedryfsbates

Teen billike waarde deur wins of verlies	27 198 145	89 785 487	27 198 145	89 785 487
	27 293 076	89 880 418	27 293 076	89 880 418

Billikewaarde inligting

Ongenoteerde beleggings wat nie 'n gekwoteerde prys in 'n aktiewe mark het nie, en waarvan die billike waarde nie betroubaar gemeet kan word nie, word teen kosprys gemeet.

Die maksimum blootstelling aan kredietrisiko op die verslagdoeningsdatum is gelyk aan die billike waarde van ekwiteitsbeleggings.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
11. Uitgestelde belasting				
Uitgestelde belastinglas				
Versnelde kapitaalkortings vir belastingdoeleindes	(11 958 355)	(14 013 765)	(10 483 564)	(12 567 236)
Met verkryging van filiaal	(15 561 316)	(15 561 316)	-	-
Huurkooptoelae	(9 239 909)	(6 697 081)	(9 251 342)	(6 719 637)
Billike waarde reserwe	(5 774 166)	(2 689 262)	-	-
Totale uitgestelde belastinglas	(42 533 746)	(38 961 424)	(19 734 906)	(19 286 873)
Uitgestelde belastingbate				
Tydlike verskil weens voorsienings	17 967 801	23 783 644	16 723 297	23 020 861
Belastingverlies beskikbaar vir verrekening teen toekomstige belasbare inkomste	1 019 930	1 259 179	-	-
Totale uitgestelde belastingbate, netto van waardasie-aanpassing erken	18 987 731	25 042 823	16 723 297	23 020 861
Die uitgestelde belastingbate en die uitgestelde belastinglas is verwant aan inkomstebelasting in dieselfde jurisdiksie, en die wet laat netto vereffening toe. Dus is dit in die staat van finansiële posisie verreken as volg:				
Uitgestelde belastinglas	(25 363 914)	(19 271 296)	(3 011 609)	-
Uitgestelde belastingbate	1 817 899	5 352 695	-	3 733 988
Totale netto uitgestelde belastingbate / (las)	(23 546 015)	(13 918 601)	(3 011 609)	3 733 988
Rekonsiliasie van uitgestelde belastingbate / (las)				
Aan begin van die jaar	(13 918 601)	(16 065 679)	3 733 988	(836 019)
Voorsiening vir waardedaling in debiteure	1 333 997	(2 387 417)	1 321 772	(2 354 525)
Slytasietoelae	764 397	(1 171 212)	761 899	(1 212 790)
Huurkooptoelae	(2 531 704)	(1 678 654)	(2 531 704)	(1 678 654)
Voorsiening vir uitgawes	(6 725 303)	8 137 079	(6 788 081)	8 136 724
Voorsiening vir werknemersvoordele	68 895	167 069	23 304	134 589
Vooruitbetalings	(168 649)	(16 693)	(168 649)	(16 693)
Reg-van-gebruik bate	23 409	247 030	25 627	218 717
Verhaling - vorige jaar regstelling	2 695	(124 232)	-	-
Aangeslane verlies	(239 249)	(1 546 708)	-	-
Billike waarde aanpassing	(3 087 599)	(926 057)	-	-
Korting verdeling	43 233	9 031	35 546	(95 203)
Voorsiening op graanwaardasie	-	(3 903 896)	-	(3 903 896)
Algemene voorsiening	708 529	5 341 738	574 689	5 341 738
Vooruitontvange inkomste	179 935	-	-	-
	(23 546 015)	(13 918 601)	(3 011 609)	3 733 988

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

11. Uitgestelde belasting (vervolg)

Erkenning van uitgestelde belastingbates

Die groep erken die bedrag van 'n uitgestelde belastingbates op grond van die volgende bewyse wat erkenning ondersteun:

- die benutting van die uitgestelde belastingbates afhanklik is van toekomstige belasbare winste wat meer is as die winste voortspruitend uit die omswaai van 'n bestaande belasbare tydelike verskil; en
- die entiteit óf in die huidige óf in die vorige tydperk 'n verlies gely het in die belastingjurisdiksie wat op die uitgestelde belastingbates betrekking het.

Die minister van finansies het op 23 Februarie 2022 aangekondig dat die belastingkoers wat van toepassing is op maatskappye aangepas word na 27%. Die aanpassing is van toepassing op maatskappye wat se jaareinde eindig op 'n datum na 31 Maart 2023.

12. Langtermynhuurkope en termynlenings

Bruto belegging in die betaalbare huur

- binne een jaar	174 117 822	142 659 633	174 117 822	142 659 633
- binne twee tot vyf jaar	328 198 646	252 227 550	328 198 646	252 227 550
- na vyf jaar	-	-	-	-
	502 316 468	394 887 183	502 316 468	394 887 183
	(93 922 815)	(53 511 577)	(93 922 815)	(53 511 577)
	408 393 653	341 375 606	408 393 653	341 375 606
minus: onverdiende finansieringsinkomste				
Nie-bedryfsbates	234 275 831	198 715 973	234 275 831	198 715 973
Bedryfsbates ingesluit by debiteure	174 117 822	142 659 633	174 117 822	142 659 633
	408 393 653	341 375 606	408 393 653	341 375 606

Die drawaardes van langtermynhuurkope en termynlenings reflekteer hulle billike waarde.

Huurkope kan oor tydperke langer as 12 maande betaal word. Die onderliggende bates dien as sekuriteit vir die skuld. Die onderskeie rekenings dra rente teen wisselende rentekoerse.

Die gemiddelde effektiewe leningskoers vir huurkope en termynlenings was 13.43% (2022: 10.16%).

Huurkope word as agterstallig beskou wanneer een paaiement agterstallig is of die realiseerbare waarde van die item onder huurkoop minder is as die aflosbare bedrag.

Termynlenings word as agterstallig beskou wanneer een paaiement agterstallig is.

Die ouderdomsontleding van totale huurkope en termynlenings is soos volg:

Nie agterstallig op balansstaatdatum	388 030 450	326 372 587	388 030 450	326 372 587
Betaalbaar op balansstaatdatum				
- agterstallig	20 363 203	15 003 019	20 363 203	15 003 019
	408 393 653	341 375 606	408 393 653	341 375 606

Handelsdebiteure, huurkope en termynlenings word gesamentlik getoets vir waardedaling, verwys na aantekening 16.

Voorsienings op langtermynhuurkope en termynlenings beloop R 1 057 913 (2022: R 1 650 707) wat by aantekening 18 ingesluit is.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
13. Ledefondse				
Saldo aan die begin van die jaar	549	2 046	549	2 046
Ledefondse ontvang	22	149	22	149
Afskryf van belegging	-	(1 646)	-	(1 646)
	571	549	571	549
Nie-bedryfsbates	571	549	571	549
Bedryfsbates	-	-	-	-
	571	549	571	549
Ledefondse				
Klein Karoo Landbou Beperk	571	549	571	549
14. Voorraad				
Maalbedryf	23 506 984	17 001 826	23 506 984	17 001 826
Handelsvoorraad	375 631 297	330 381 824	348 907 813	314 610 382
Meganisasie voorraad	224 395 189	148 140 774	224 395 189	148 140 774
Graanvoorraad teen billike waarde	624 775 091	327 549 980	624 775 091	327 549 980
Lewendehawe, vesel en abattoir	23 225 760	19 990 174	18 560 187	16 965 585
Voertuie en onderdele	46 704 646	11 550 589	36 366 374	8 137 956
Werk-in-proses	516 341	-	-	-
	1 318 755 308	854 615 167	1 276 511 638	832 406 503
Billike waarde van graanvoorraad				
Billike waarde met tweedevlak-insetdata gemeet	624 775 091	327 549 980	624 775 091	327 549 980
Die billikewaarde-aanpassings van graanvoorraad word as 'n afsonderlike item by ander winste en verliese ingesluit en dienooreenkomstig in aantekening 31 geopenbaar. Die waarde van die graanvoorraad is bereken deur Safex min vervoerdiffrensiaal volgens die JSE plus aankoopspremies.				
15. Lenings aan groepmaatskappye en verwante entiteite				
Houermaatskappy				
OVK Beherend Eiendoms Beperk (Belegging in filiaal)	1 070	1 070	1 070	1 070
Filiale en gesamentlike beheerde ondernemings				
Oos Vrystaat Kunsmis Eiendoms Beperk	-	-	3 336 826	4 311 043
OVK Rekenaardienste Eiendoms Beperk (Aandele Transaksie)	-	-	66 489 140	65 340 232
OVK Rekenaardienste Eiendoms Beperk	-	-	646 623	781 190
Oos Kaap Boerdery en Graanhandelaars Eiendoms Beperk	-	-	400 000	400 000
Blue Crane Fibre Eiendoms Beperk	-	-	2 809 225	2 005 888
Van Lill Woolbuyers Eiendoms Beperk	-	-	1 745 577	3 866 901
Matla Energy Eiendoms Beperk	-	-	1 418 181	-
OVK Finansiële Dienste Eiendoms Beperk	-	-	49 347	27 568
Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk	-	-	6 093 649	-
Countrywide Fertilizers Eiendoms Beperk	-	-	1 000	-
Verwante entiteite				
OVK Enterprise Eiendoms Beperk	4 586 096	4 256 079	4 586 096	4 231 079
OVK Empowerment Eiendoms Beperk	9 192 267	8 538 360	9 192 267	8 488 360
	13 779 433	12 795 509	96 769 001	89 453 331

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

15. Lenings aan groepmaatskappye (vervolg)

Die lenings word evalueer vir die verwagte kredietverliese deur 'n 12 maande verwagte kredietverlies toe te pas.

Die kredietrisiko op lenings aan groepmaatskappy is laag en daar is geen voorsiening vir kredietverliese gemaak nie.

Die lening aan Oos Vrystaat Kunsmis Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 0.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan OVK Rekenaardienste Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 2.00% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan Oos Kaap Boerdery en Graanhandelaars Eiendoms Beperk verdien rente teen die toepaslike bank beleggingskoers en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan Blue Crane Fibre Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 2.00% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan Van Lill Woolbuyers Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 2.00% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan Matla Energy Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 0.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan OVK Empowerment Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 1.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan OVK Beherend Eiendoms Beperk verdien geen rente en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan OVK Enterprise Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 1.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan OVK Finansiële Dienste Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 0.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk verdien rente teen primakoers minus 0.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening aan Countrywide Fertilizers Eiendoms Beperk verdien geen rente en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

16. Handels- en ander debiteure

Finansiële instrumente:

Handelsdebiteure	2 838 983 040	2 282 122 445	2 826 022 609	2 265 778 854
Langtermynhuurkope en termynlenings	174 117 822	142 659 633	174 117 822	142 659 633
Safex deposito deur Oos Kaap Boerdery en Graanhandelaars Eiendoms Beperk	44 941 829	65 168 989	44 941 829	65 168 989
Toelaag vir kredietverliese	(34 582 910)	(25 764 045)	(34 474 747)	(25 738 825)
Handels- en ander debiteure teen geamortiseerde koste	3 023 459 781	2 464 187 022	3 010 607 513	2 447 868 651
Ander debiteure	19 363 495	8 797 484	16 034 199	22 690 894

Nie-finansiële instrumente:

BTW ontvangbaar	23 024 706	28 141 507	22 351 390	28 141 507
-----------------	------------	------------	------------	------------

Totale handels- en ander debiteure

3 065 847 982	2 501 126 013	3 048 993 102	2 498 701 052
----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

16. Handels- en ander debiteure (vervolg)

Kategorie van handels- en ander debiteure

Handels- en ander debiteure word soos volg gekategoriseer volgens IFRS 9: Finansiële instrumente:

Teen geamortiseerde koste	3 042 823 276	2 472 984 506	3 026 641 712	2 470 559 545
Nie-finansiële instrumente	23 024 706	28 141 507	22 351 390	28 141 507
	3 065 847 982	2 501 126 013	3 048 993 102	2 498 701 052

Blootstelling tot kredietrisiko

Handelsdebiteure stel die maatskappy inherent aan kredietrisiko bloot. Dit is die risiko dat die maatskappy finansiële verlies sal lei indien kliënte nie betalings nakom nie.

Ten einde die risiko van finansiële verlies van wanbetalings te verminder, handel die maatskappy net met kredietwaardige kliënte of wanneer 'n konsekwente betalingsgeskiedenis by 'n kliënt bestaan. Voldoende sekuriteite of waarborgs word ook verkry indien toepaslik. Elke kliënt word individueel vir kredietwaardigheid geanaliseer voordat die terme en voorwaardes aangebied word. Statistiese kredietpuntmodelle word gebruik om kliënte te analiseer. Hierdie modelle maak gebruik van inligting wat deur die kliënte sowel as eksterne data (waar beskikbaar) verskaf word. Kredietlimiete is in plek en word hersien en goedgekeur deur kredietbestuurders en die senior kredietkomitee. Die blootstelling aan kredietrisiko en die kredietwaardigheid van kliënte word voortdurend gemonitor.

Die gemiddelde kredietperiode op handelsdebiteure is 150.27 dae (2022: 176.90 dae). Rente vanaf prima minus 0.5% tot prima plus 8% word gehef op uitstaande handelsdebiteure.

'n Slegteskuld voorsiening word erken vir alle handelsdebiteure, ooreenkomstig IFRS 9 Finansiële Instrumente, en word aan die einde van elke verslagtydperk gemonitor. Bykomend tot die voorsiening vir slegte skulde word handelsdebiteure afgeskryf wanneer daar geen redelike verwagting van herstel is nie, byvoorbeeld wanneer 'n debiteur onder likwidasie geplaas is. Handelsdebiteure wat afgeskryf is, is in sommige gevalle steeds onderworpe aan invorderingsaksies.

Ander debiteure word oorweeg vir kredietrisiko op 'n bestuursoorweging basis en indien toepaslik word 'n voorsiening vir slegte skuld tesame met handelsdebiteure geskep.

Die groep meet die verliestoelaag vir handelsdebiteure deur die vereenvoudigde benadering toe te pas wat deur IFRS 9 voorgeskryf word. In ooreenstemming met hierdie benadering word die verliestoelaag op handelsdebiteure bepaal as die leeftyd verwagte kredietverliese op handelsdebiteure. Hierdie lewenslange verwagte kredietverliese word beraam deur gebruik te maak van 'n voorsieningsmatriks, wat hieronder aangebied word.

Die verwagte kredietverliese word gemeet deur debiteure te groepeer op die grond van gedeelde kredietrisiko eienskappe en die dae wat die debiteure agterstallig is. Die verwagte verlieskoerse wat in die model gebruik word, is gebaseer op die slegte skuld wat afgeskryf is, persentasie van rekeninge agterstallig, reënval patrone en ekonomiese groei in die bedieningsgebiede oor 'n 5 jaar tydperk. Die historiese verlieskoerse word aangepas om huidige en toekomstige inligting oor makro-ekonomiese faktore te weerspieël wat die vermoë van die kliënte beïnvloed om betalings te maak. Die groep het die verwagte ekonomiese groei geïdentifiseer as die mees relevante faktor, wat dan gebruik word om die historiese verlieskoerse aan te pas. Daar is ook gekyk na kliënte met termynlenings, Afbetalings verkoop ooreenkoms en produksie lenings of die kliënt nog voortgaan met sy boerdery bedrywighede. Aangesien 'n kliënt wat nie meer voortgaan met sy bedrywighede, 'n hoër risiko is vir wanbetaling.

Geen verwante party saldo's vorm deel van die toelaag vir kredietverliese.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023	2022	2023	2022
	R	R	R	R

16. Handels- en ander debiteure (vervolg)

Die verliestoelae soos op 28 Februarie 2023 en 28 Februarie 2022 (volgens IFRS 9) is soos volg bepaal:

Groep	2023	2023	2022	2022
	Geskatte bruto drabedrag	Toelaag vir kredietver- liese (Leef tyd verwagte krediet verlies)	Geskatte bruto drabedrag	Toelaag vir kredietver- liese (Leef tyd verwagte krediet verlies)
Nie agterstallig nie: 0.18% (2022: 0.04%)	3 073 610 246	5 407 488	2 562 535 362	1 040 076
0 - 30 dae agterstallig: 2.27% (2022: 0.94%)	88 572 429	2 296 756	44 809 383	422 044
31 - 60 dae agterstallig: 0.81% (2022: 0.27%)	48 913 864	397 645	33 913 501	90 732
61 - 90 dae agterstallig: 6.27% (2022: 19.63%)	8 215 153	514 820	3 427 524	672 973
Meer as 90 dae agterstallig: 35.57% (2022: 53.52%)	73 006 829	25 966 201	43 981 270	23 538 220
Totaal	3 292 318 521	34 582 910	2 688 667 040	25 764 045

Maatskappy	2023	2023	2022	2022
	Geskatte bruto drabedrag	Toelaag vir kredietver- liese (Leef tyd verwagte krediet verlies)	Geskatte bruto drabedrag	Toelaag vir kredietver- liese (Leef tyd verwagte krediet verlies)
Nie agterstallig nie: 0.17% (2022: 0.04%)	3 059 504 250	5 398 405	2 546 330 846	1 038 722
0 - 30 dae agterstallig: 2.53% (2022: 0.94%)	90 040 732	2 278 198	44 748 786	421 214
31 - 60 dae agterstallig: 0.80% (2022: 0.25%)	48 819 803	389 713	33 890 632	84 903
61 - 90 dae agterstallig: 6.17% (2022: 19.64%)	8 161 758	503 288	3 421 860	672 165
Meer as 90 dae agterstallig: 35.57% (2022: 53.54%)	72 831 548	25 905 143	43 931 325	23 521 821
Totaal	3 279 358 091	34 474 747	2 672 323 449	25 738 825

Langtermynhuurkope en termynlenings (Aantekening 12) is ook ingesluit by die voorsiening.

Rekonsiliasie van krediet verliestoelaag

Die volgende tabel toon die beweging in die verliestoelaag (lewenslange verwagte kredietverliese) vir handels- en ander debiteure:

Opening saldo	(25 764 045)	(35 768 127)	(25 738 825)	(35 569 577)
Toevoegings	(12 117 427)	(1 574 390)	(12 027 132)	(1 747 720)
Afgeskryf	3 298 562	11 578 472	3 291 210	11 578 472
Eindsaldo	(34 582 910)	(25 764 045)	(34 474 747)	(25 738 825)

Verandering as gevolg van kredietrisiko beloop (R 8 353 708) (2022: R1 027 463) van die totale bedrag, terwyl verandering in debiteure R 17 089 630 (2022: (R 10 858 215)) beloop vir die maatskappy.

Verandering as gevolg van kredietrisiko beloop (R 8 316 683) (2022: R 1 291 225) van die totale bedrag, terwyl verandering in debiteure R 17 134 548 (2022: (R 11 294 307)) beloop vir die groep.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
16. Handels- en ander debiteure (vervolg)				
Billike waarde van handels- en ander debiteure				
Die drawaarde van handelsdebiteure reflekteer hulle billike waarde.				
17. Kontant en kontantekwivalente				
Kontant en kontantekwivalente bestaan uit:				
Standard Bank oproep deposito rekening	226 863	16 507 998	-	-
Bank en kontant	46 141 876	27 507 146	41 516 851	24 779 506
Bankoortrekking	(1 990 522 921)	(1 597 977 935)	(1 990 522 921)	(1 597 977 935)
	(1 944 154 182)	(1 553 962 791)	(1 949 006 070)	(1 573 198 429)
Bedryfsbates	46 368 739	44 015 144	41 516 851	24 779 506
Bedryfslaste	(1 990 522 921)	(1 597 977 935)	(1 990 522 921)	(1 597 977 935)
	(1 944 154 182)	(1 553 962 791)	(1 949 006 070)	(1 573 198 429)

Kredietgehalte van kontant by bank en korttermyndeposito's, kontant voorhande uitgesluit

Die kredietgehalte van kontant by die bank en korttermyndeposito's, kontant voorhande uitgesluit, kan geëvalueer word met verwysing na eksterne kredietgraderings (indien beskikbaar) of na historiese inligting oor teenpartywanbetalingskoerse:

Kredietgradering (Fitch)

ABSA - BB-	(1 966 742 291)	(1 585 604 449)	(1 971 322 144)	(1 588 303 162)
Standard Bank - BB-	7 413 477	26 414 354	7 186 613	9 906 356
Eerste Nasionale Bank - BB-	15 111 605	4 943 658	15 081 841	4 932 082
	(1 944 217 209)	(1 554 246 437)	(1 949 053 690)	(1 573 464 724)

BB- : Verpligtinge gegradeer as BB- het 'n verhoogde kwesbaarheid tot wanbetalingsrisiko. Dit is meer vatbaar vir ongunstige veranderinge in besigheid of ekonomiese toestande, maar dit is steeds finansiële buigsaam.

Sekuriteite

ABSA hou die volgende sekuriteite:

- Sessie van alle debiteure.
- Algemene notariële verbande vir R300 000 000 oor handelsvoorraad en graanvoorraad.
- Eerste dekkingsverband vir R50 000 000 oor Erf 814, Swartkops, Port Elizabeth.
- Eerste dekkingsverband vir R40 000 000 oor Clocolan eiendom.
- Sessie deur die lener van 'n korttermynversekeringspolis vir 'n bedrag van nie minder nie as die vervangingswaarde van handelsvoorraad, graanvoorraad en vaste eiendom soos hierbo genoem.

18. Aandelekapitaal

Gemagtigde aandele

59 013 515 gewone aandele van R1 elk	59 013 515	59 013 515	59 013 515	59 013 515
42 295 705 aflosbare pariwaarde voorkeuraandele van 1 sent elk	422 957	422 957	422 957	422 957
5 000 000 Klas B aandele	-	-	-	-
	59 436 472	59 436 472	59 436 472	59 436 472

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
18. Aandelekapitaal (vervolg)				
Rekonsiliasie van getal uitgereikte gewone aandele:				
Gerapporteer begin van jaar	56 513 515	56 513 515	56 513 515	56 513 515
Einde van die jaar	56 513 515	56 513 515	56 513 515	56 513 515
Uitgereik				
56 513 515 (2022: 56 513 515) gewone aandele van R1 elk	56 513 515	56 513 515	56 513 515	56 513 515
904 522 (2022: 1 031 001) Klas B aandele	11 525 865	12 544 580	11 525 865	12 544 580
Aandelepremie	24 940	24 940	24 940	24 940
	68 064 320	69 083 035	68 064 320	69 083 035

3 888 825 (2022: 3 888 825) gewone aandele van Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk word gehou deur OVK Rekenaardienste Eiendoms Beperk.

Beperkings:

Die toekenning van Klas B aandele was beperk tot personeel wat voorheen deel was van die 'OVK Werknemertrust' en dra nie stemreg by aandeelhoudersvergaderings nie.

19. Lenings vanaf groepmaatskappye en verwante entiteite

Filiale, gesamentlik beheerde ondernemings en geassosieerdes

OVK Eiendomme Eiendoms Beperk	-	-	-	776 218
Matla Energy Eiendoms Beperk	-	-	-	1 041 183
Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk	8 975 742	5 725 381	8 975 742	5 725 381
Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk	45 877	-	-	-

Verwante entiteite

OVK Enterprise Eiendoms Beperk	4 590 777	4 212 579	-	-
OVK Empowerment Eiendoms Beperk	9 181 554	8 425 157	-	-
	22 793 950	18 363 117	8 975 742	7 542 782

Die lening vanaf OVK Eiendomme Eiendoms Beperk dra rente teen primakoers minus 2.00% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening vanaf Matla Energy Eiendoms Beperk dra rente teen primakoers minus 0.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening vanaf Sinethemba Mafama Eiendoms Beperk dra rente teen primakoers minus 2.00% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening vanaf Olivia Energy Projects Eiendoms Beperk dra geen rente en het geen terugbetalings voorwaardes nie.

Die lening vanaf OVK Empowerment Eiendoms Beperk dra rente teen primakoers minus 0.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Die lening vanaf OVK Enterprise Eiendoms Beperk dra rente teen primakoers minus 0.50% en het geen terugbetalingsvoorwaardes nie.

Billike waarde van lenings vanaf groepmaatskappye

Die billike waarde van lenings vanaf groepmaatskappye is gelyk aan die drabedrae.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
20. Lenings vanaf aandeelhouders				
Aandeelhouderslening A	3 963 510	3 073 209	3 963 510	3 073 209
Die lening bestaan uit fondse wat aan rekeninghouders toegeken is ten opsigte van die lojaliteitskema van OVK en waarmee daar nog nie OVK aandele vir die rekeninghouer aangekoop is nie. Geen renteverpligtinge is van toepassing op hierdie lening nie.				
Oos Vrystaat Kaap Beherend Eiendoms Beperk	151 687	193 542	151 687	193 542
Geen renteverpligting heers op hierdie lening nie en dit het geen terugbetalingsvoorwaardes.				
OVK Beleggingsrekening	276 898 204	245 945 819	276 898 204	245 945 819
Die OVK Beleggingsrekening bestaan uit lenings verkry by aandeelhouders en is terugbetaalbaar met 'n 14 dae kennisgewingstydperk. Rente word verdien teen bankprima minus 2.50% per jaar.				
	281 013 401	249 212 570	281 013 401	249 212 570

Die aandeelhouderslenings is terugbetaalbaar op aanvraag. Die lenings dien as sekuriteit vir bedrae verskuldig aan die maatskappy.

Billike waarde van lenings vanaf aandeelhouders

Die billike waarde van lenings vanaf aandeelhouders is gelyk aan die drabedrag.

Korttermynlenings	262 252 096	237 244 133	262 252 096	237 244 133
Finansieringskoste	18 761 305	11 968 437	18 761 305	11 968 437
	281 013 401	249 212 570	281 013 401	249 212 570

21. Handels- en ander krediteure

Finansiële instrumente:

Handelskrediteure	603 776 657	585 985 312	599 473 379	579 653 362
ABSA Kommoditeitsfinansiering	440 031 948	-	440 031 948	-
Opgelope uitgawes	29 470 633	40 583 476	29 033 952	40 583 476
Ander betaalbare rekeninge	21 879 155	24 478 239	20 576 707	22 967 352

Nie-finansiële instrumente:

Inkomste vooruitontvang en deposito's	13 774 830	121 071	13 333 544	121 071
BTW	878 580	1 692 437	-	-

1 109 811 803	652 860 535	1 102 449 530	643 325 261
----------------------	--------------------	----------------------	--------------------

Finansiële instrumente	1 095 158 393	651 047 027	1 089 115 986	643 204 190
Nie-finansiële instrumente	14 653 410	1 813 508	13 333 544	121 071

1 109 811 803	652 860 535	1 102 449 530	643 325 261
----------------------	--------------------	----------------------	--------------------

Billike waarde van handels- en ander krediteure

Die drawaarde van handels- en ander krediteure reflekteer hulle billike waarde.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

22. Konstruksiekontrakte

Onvoltooide kontrakte aan die einde van die verslagdoeningsdatum

Kontrak bates	225 646	-	-	-
Kontrak verpligtinge	225 140	-	-	-

23. Werknemersvoordele verskuldig

Rekonsiliasie van werknemersvoordele verskuldig - Groep - 2023

	Openingsaldo	Uitgawe	Opgeloop	Totaal
Werknemersvoordele	64 899 550	(37 439 935)	15 045 246	42 504 861

Rekonsiliasie van werknemersvoordele verskuldig - Groep - 2022

	Openingsaldo	Uitgawe	Opgeloop	Totaal
Werknemersvoordele	35 243 157	(27 646 311)	57 302 704	64 899 550

Rekonsiliasie van werknemersvoordele verskuldig - Maatskappy - 2023

	Openingsaldo	Uitgawe	Opgeloop	Totaal
Werknemersvoordele	63 454 340	(36 718 282)	14 013 712	40 749 770

Rekonsiliasie van werknemersvoordele verskuldig - Maatskappy - 2022

	Openingsaldo	Uitgawe	Opgeloop	Totaal
Werknemersvoordele	33 913 938	(26 604 808)	56 145 210	63 454 340

Werknemersvoordele verskuldig bestaan uit die volgende bedrae:

Bonus	1 341 110	1 316 113	1 261 045	1 259 235
Verlof	15 387 938	14 575 308	14 814 226	14 158 690
Winsdeling	25 775 813	49 008 129	24 674 499	48 036 415
	42 504 861	64 899 550	40 749 770	63 454 340

Werknemersvoordele verskuldig is voorsien vir aansporingsvergoeding in ooreenstemming met 'n formele aansporingsvergoedingskema sowel as die monetêre waarde van verskuldigde verlof nie op jaareinde deur werknemers geneem nie.

Winsdeling word voorsien volgens finansiële resultate en doelwitte en is onderhewig aan goedkeuring deur Direksie en word aan werknemers betaal wat in diens is op 30 Junie en ten opsigte van graansilo's se personeel op 30 November.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023	2022	2023	2022
	R	R	R	R

24. Voorsienings

Groep 2023

Voorsienings	Opening saldo	Toevoegings	Aangewend/ Teruggeskryf	Eind saldo
Instandhouding en herstelwerk voorsiening	196 468	3 889 957	(2 583 271)	1 503 154
Nywerhede verpakkingsmateriaal en voorraad voorsienings	1 797 291	862 893	(1 797 291)	862 893
Personeelkoste voorsienings	-	1 613 878	-	1 613 878
Motorhandelaar waarborg/eise voorsienings	47 475	984 346	(2 293)	1 029 528
Meganisasie waarborg/eise en werkkaart voorsienings	3 679 749	6 942 582	(319 287)	10 303 044
Graanvoorraad voorsiening	16 386 783	-	(16 386 783)	-
Jeugsubsidie voorsiening	5 000 000	-	-	5 000 000
Ander algemene voorsienings	1 067 783	3 287 022	(1 813 048)	2 541 757
	28 175 549	17 580 678	(22 901 973)	22 854 254

Maatskappy 2023

Voorsienings	Opening saldo	Toevoegings	Aangewend/ Teruggeskryf	Eind saldo
Instandhouding en herstelwerk voorsien	136 468	3 829 957	(2 473 271)	1 493 154
Nywerhede verpakkingsmateriaal en voorraad voorsienings	1 681 306	280 725	(1 681 306)	280 725
Personeelkoste voorsienings	-	1 613 878	-	1 613 878
Motorhandelaar waarborg/eise voorsienings	-	778 649	-	778 649
Meganisasie waarborg/eise en werkkaart voorsienings	3 679 749	6 942 582	(319 287)	10 303 044
Graanvoorraad voorsiening	16 386 783	-	(16 386 783)	-
Jeugsubsidie voorsiening	5 000 000	-	-	5 000 000
Ander algemene voorsienings	963 489	2 270 555	(788 023)	2 446 021
	27 847 795	15 716 346	(21 648 670)	21 915 471

25. Ander finansiële aanspreeklikhede

Teen billike waarde deur wins of verlies

Graankontrakte	16 973 496	11 646 369	16 973 496	11 646 369
----------------	------------	------------	------------	------------

Bedryfslaste

Billike waarde deur wins of verlies	16 973 496	11 646 369	16 973 496	11 646 369
-------------------------------------	------------	------------	------------	------------

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

26. Afgeleide finansiële instrumente en skansinligting

Die volgende inligting het betrekking op afgeleide finansiële instrumente wat by ander finansiële bates (aantekening 10) en ander finansiële aanspreeklikhede (aantekening 25) ingesluit is.

Groep

	2023		2022	
	Bates	Laste	Bates	Laste
SAFEX - Billike waarde skanse	27 198 145	16 973 496	89 785 487	11 646 369
Nie-bedryfsdeel	-	-	-	-
Bedryfsdeel	27 198 145	16 973 496	89 785 487	11 646 369
	27 198 145	16 973 496	89 785 487	11 646 369

Maatskappy

	2023		2022	
	Bates	Laste	Bates	Laste
SAFEX - Billike waarde skanse	27 198 145	16 973 496	89 785 487	11 646 369
Nie-bedryfsdeel	-	-	-	-
Bedryfsdeel	27 198 145	16 973 496	89 785 487	11 646 369
	27 198 145	16 973 496	89 785 487	11 646 369

Afgeleide finansiële instrumente word as 'n bedryfsbate of -las geklassifiseer. Die volle billike waarde van 'n afgeleide skansinstrument word as 'n nie-bedryfsbate of -las geklassifiseer indien die oorblywende tydperk tot vervaldatum van die verskanste item meer as 12 maande is en as 'n bedryfsbate of las indien die tydperk tot vervaldatum van die verskanste item minder as 12 maande is.

27. Inkomste

Inkomste uit kontrakte met kliënte

Verkoop van goedere	6 901 110 438	5 547 380 190	6 715 689 481	5 475 672 260
Dienslewering	24 378 709	22 556 511	20 872 299	19 517 815
Graan hantering en stoorgelde	87 797 132	79 700 775	87 797 132	79 700 775
Kommissie ontvang	76 456 046	98 281 629	71 847 065	94 281 498
Skeerkoste verhaal	8 244 395	10 175 959	6 060 374	7 521 225
Rente inkomste	251 952 557	155 381 719	251 953 123	155 445 328
Saampers en verskeping	25 562 054	24 607 275	25 562 054	24 607 275
Vesel bin verkope	26 561 298	33 404 702	26 561 298	33 404 702
Nie-hoofstroom inkomste	5 105 064	2 700 333	3 653 424	2 700 333
Handelskorting	(126 808 738)	(97 530 082)	(117 941 179)	(88 261 602)
Kortingverdeling	(4 766 419)	(4 462 559)	-	-
Lojaliteitskema - agterskot	(44 614 272)	(36 753 397)	(44 379 111)	(36 629 157)
	7 230 978 264	5 835 443 055	7 047 675 960	5 767 960 452

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023	2022	2023	2022
27. Inkomste (vervolg)				
Samestelling van inkomste uit kontrakte met kliënte				
Die groep stel inkomste vanaf kliënte as volg saam:				
Verkoop van goedere				
Handel, brandstofverspreiding, motors en meganisasie	6 210 429 091	4 938 133 527	6 199 908 475	4 945 496 106
Lewendehawe, vesel en abattoir	365 757 771	484 714 114	320 802 624	426 331 327
Graan	89 012 654	79 700 775	89 012 654	79 700 775
Kliëntefinansiering	253 402 737	154 606 547	254 800 729	157 320 904
Nywerhede	332 921 860	193 027 402	198 695 749	169 263 851
Versekeringskommissie	24 406 643	20 307 479	24 406 643	20 307 479
Hoofkantoor	4 428 199	6 169 167	4 428 197	6 169 167
	7 280 358 955	5 876 659 011	7 092 055 071	5 804 589 609
Lojaliteitskema - agterskot				
Lojaliteitskema - agterskot	(44 614 272)	(36 753 397)	(44 379 111)	(36 629 157)
Kortingverdeling	(4 766 419)	(4 462 559)	-	-
	(49 380 691)	(41 215 956)	(44 379 111)	(36 629 157)
Totale inkomste uit kontrakte met kliënte	7 230 978 264	5 835 443 055	7 047 675 960	5 767 960 452
28. Ander inkomste				
Administrasie- en bestuursgelde ontvang	9 377 700	8 623 131	11 036 667	9 883 830
Vervoerkoste verhaal	2 535 204	1 152 903	2 401 152	1 100 393
Vragmotorkoste verhaal	65 546	62 294	65 546	62 294
Diverse inkomste	23 797 797	19 503 338	22 457 761	18 380 163
Dividende ontvang	77 770	9 898	138 145	5 051 897
Terugskrywing van waardedaling OVK Eiendomme	-	-	1 152 509	-
Huurinkomste	8 001 034	5 679 922	8 613 710	6 353 467
Kommissie ontvang	22 163 253	24 338 445	21 036 372	23 820 416
Op- en afgradering	20 494 380	20 726 986	20 494 380	20 726 986
Verhaling van slegte skulde	452 912	677 135	452 912	677 135
Vraggeld verhaal	30 019 023	6 343 524	30 019 023	6 343 524
Wins met verkoop van bates	6 032 464	6 693 675	5 709 688	6 693 675
Wins met winskoop aankoop	1 606 411	-	-	-
	124 623 494	93 811 251	123 577 865	99 093 780
29. Bedryfswins				
Bedryfswins vir die jaar is geopenbaar nadat die volgende afgetrek is:				
Eksterne ouditeursvergoeding				
Ouditfooi	2 738 391	2 228 423	2 445 958	2 047 452

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
29. Bedryfswins (vervolg)				
Uitgawes volgens aard				
Die totale koste van verkope, verspreidingskoste, administratiewe uitgawes en bedryfsuitgawes word soos volg volgens aard ontleed:				
Verandering in voorraad, klaarprodukte en werk in proses	(464 140 141)	(67 493 956)	(444 105 137)	(62 688 439)
Verkrygings van voorraad	6 668 617 126	5 027 351 911	6 505 031 029	4 987 233 986
Werknemerskoste	461 507 468	456 922 762	444 159 895	443 200 133
Bedryfshuur	3 589 828	3 579 853	2 928 916	2 977 455
Waardevermindering en amortisasie	38 739 848	33 846 993	33 529 197	30 897 754
Ander uitgawes	49 983 964	43 710 386	50 501 350	44 720 777
Verspreidingskoste	52 884 973	40 435 409	52 071 537	39 662 931
Advertensies	7 561 883	6 167 323	7 345 450	6 029 149
Slegte skuld afgeskryf	3 291 210	11 578 415	3 291 210	11 578 415
Bedryfskoste	135 468 442	89 661 473	134 042 359	88 316 751
Toelaag vir kredietverlies	8 818 865	(10 004 083)	8 735 922	(9 830 753)
Herstelwerk en instandhouding	35 613 032	33 953 137	34 742 956	32 759 762
Vraggeld	41 999 883	19 291 435	41 985 067	19 290 743
Totale koste van verkope, verspreidingskoste, administratiewe koste en bedryfskoste	7 043 936 380	5 689 001 058	6 874 259 753	5 634 150 937

30. Beleggingsinkomste

Rente-inkomste

Bank	396 204	66 181	326 552	49 795
Rente ontvang SAFEX	3 193 720	2 334 621	3 193 720	2 334 621
Verhaal met graan	2 181 072	1 846 863	2 181 072	1 846 863
Rente vanaf groepmaatskappye	705 707	-	6 591 016	3 774 708
Ander rente	839 256	10 169	839 256	10 169
	7 315 959	4 257 834	13 131 616	8 016 156

31. Graan bruto wins ingesluit billike waarde bewegings

Omset (Nie ingesluit by maatskappy omset nie)	3 888 100 331	2 870 265 456	3 888 100 331	2 870 265 456
Koste van verkope (Nie ingesluit by maatskappy koste van verkope nie)	(3 517 529 765)	(2 633 592 341)	(3 517 529 765)	(2 633 592 341)
Bruto wins	370 570 566	236 673 115	370 570 566	236 673 115
Billike waarde aanpassing op graanvoorraad (eie graan)	42 739 666	93 295 975	4 273 966	93 295 975
Billike waarde wins/verlies op graanverkope	(166 108 556)	(189 225 137)	(166 108 556)	(189 225 137)
SAFEX variasiemarge	(103 655 416)	(138 020 378)	(103 655 416)	(138 020 378)
Billike waarde aanpassing - Afgeleide instrumente	8 401 222	72 812 581	8 401 222	72 812 581
	113 481 782	75 536 157	113 481 782	75 536 157

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
32. Finansieringskoste				
Rente betaal aan groepmaatskappye	1 285 131	133 684	304 855	133 684
Aandeelhouders	18 761 304	11 968 437	18 761 304	11 968 437
Huurverpligting	891 521	866 144	744 852	762 704
Netto finansieringskoste - Bank	137 141 393	63 158 205	137 106 105	63 155 363
Rente betaal SARS	1 022	215	-	20
	158 080 371	76 126 685	156 917 116	76 020 208

33. Belasting

Belangrikste komponente van die belastinguitgawe

Lopend

Plaaslik inkomstebelasting - huidige tydperk	64 386 724	52 660 875	59 390 671	50 668 905
--	------------	------------	------------	------------

Uitgestel

Skep en omswaai van tydelike verskille	9 630 119	(2 147 078)	6 745 598	(4 570 008)
Vorige periode regstelling	(2 695)	-	-	-
	9 627 424	(2 147 078)	6 745 598	(4 570 008)
	74 014 148	50 513 797	66 136 269	46 098 897

Rekonsiliasie van die belastinguitgawes

Rekonsiliasie van toepaslike belastingkoers en gemiddelde effektiewe belastingkoers.

Toepaslike belastingkoers	28.00 %	28.00 %	28.00 %	28.00 %
Dividende ontvang	(0.06)%	- %	(0.06)%	(0.59)%
Verskil - vaste bates uitgestelde belasting	0.09 %	0.06 %	0.10 %	0.06 %
Kapitale wins	1.19 %	0.35 %	(0.01)%	(0.03)%
Waardevermindering op geboue	0.20 %	0.19 %	0.20 %	0.20 %
Leerling ooreenkomste	(2.62)%	(6.84)%	(2.70)%	(6.99)%
Werknemerbelasting insentief	(0.71)%	(1.52)%	(0.73)%	(1.56)%
Donasies	0.05 %	0.05 %	0.04 %	0.05 %
Regskoste	0.01 %	0.01 %	0.01 %	0.02 %
Waardedaling	0.11 %	0.01 %	0.12 %	0.01 %
Boetes	0.01 %	- %	- %	- %
Amortisasie	0.24 %	0.06 %	- %	- %
Konsolidasie aanpassings	0.02 %	(0.19)%	- %	- %
Rente op aandele lening	0.48 %	0.38 %	- %	- %
Belastingkoers verandering*	(0.11)%	- %	(0.05)%	- %
Aanpassing van waardedaling op OVK Eiendomme	- %	- %	(0.12)%	- %
	26.90 %	20.56 %	24.80 %	19.17 %

* Verandering in belastingkoers hou verband met die verandering in die belastingkoers van Suid-Afrika. Die belastingkoers sal vanaf 1 Maart 2023 van 28% na 27% verander.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
34. Kontant aangewend in bedrywighede				
Wins voor belasting	275 160 251	245 712 057	266 690 354	240 435 400
Aanpassings vir:				
Waardevermindering en amortisasie	35 764 755	31 231 042	31 058 092	28 570 054
Wins met verkoop van bates	(6 032 464)	(6 693 675)	(5 709 688)	(6 693 675)
Inkomste uit ekwiteitsverantwoorde beleggings	(717 127)	(1 749 502)	-	-
Dividend inkomste	(77 769)	(9 898)	(138 145)	(5 051 897)
Rente ontvang	(259 268 511)	(159 639 553)	(265 084 738)	(163 461 485)
Finansieringskoste	158 080 371	76 126 685	156 917 117	76 020 208
Reg-van-gebruik bate	(1 754 148)	(1 365 487)	3 620 519	(1 653 739)
Huurverpligting	5 205 453	4 553 348	(691 871)	4 740 482
Huur betaal - IFRS 16	(3 315 428)	(2 305 612)	(2 798 597)	(2 305 612)
Beweging in werknemersvoordele	(22 394 689)	29 656 393	(22 704 570)	29 540 402
Toelaag vir kredietverliese	8 818 865	(10 004 082)	8 735 922	(9 830 753)
Wins met winskoop aankoop	(1 606 411)	-	-	-
Veranderings in bedryfskapitaal:				
Afname/ (Toename) in voorraad	(459 162 695)	(67 493 956)	(444 105 135)	(62 688 439)
(Toename) in handels- en ander debiteure	(564 730 187)	(415 803 426)	(550 670 289)	(400 820 502)
(Toename) in kontraktbates	(225 646)	-	-	-
Toename in kontrakverpligting	225 140	-	-	-
Toename in handels- en ander krediteure	436 372 957	164 977 702	438 901 938	162 089 979
Toename in voorsienings	6 630 668	24 818 806	5 932 324	24 818 806
Toename/(Afname) in afgeleide finansiële instrumente	67 914 669	(3 758 459)	67 914 469	(3 758 460)
(Toename) in verandering in langtermynhuurkope en termynlenings	(35 559 858)	(44 048 127)	(35 559 858)	(44 048 127)
	(360 671 804)	(135 795 744)	(347 692 156)	(134 097 358)

35. Belasting betaal

Saldo aan begin van die jaar	(1 675 393)	(16 037 897)	(1 295 986)	(15 379 885)
Lopende belasting vir die jaar in die inkomstestaat erken	(64 386 724)	(52 660 875)	(59 390 671)	(50 668 905)
Besigheidsamevoeging	(255 370)	-	-	-
Saldo aan einde van die jaar	7 977 480	1 675 393	8 070 073	1 295 986
	(58 340 007)	(67 023 379)	(52 616 584)	(64 752 804)

36. Dividende betaal

Saldo aan begin van die jaar	-	-	-	-
Dividende	(48 119 802)	(34 830 287)	(51 619 745)	(37 358 023)
Saldo aan einde van die jaar	-	-	-	-
	(48 119 802)	(34 830 287)	(51 619 745)	(37 358 023)

Dividende is uit opgehoopte winste verklaar.

Die dividend betaal per aandeel is 90 sent (2022: 65 sent).

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

37. Verandering in laste voortspruitend uit finansieringsaktiwiteite

Rekonsiliasie van laste voortspruitend uit finansieringsaktiwiteite - Groep - 2023

	Openings-balans	Besigheid-samevoeging	Kontantvloei	Sluitings-balans
Lenings vanaf aandeelhouders	249 212 570	-	31 800 831	281 013 401
Lenings vanaf groepmaatskappye	18 363 117	45 677	4 385 156	22 793 950
Totale laste uit finansieringsaktiwiteite	267 575 687	45 677	36 185 987	303 807 351

Rekonsiliasie van laste voortspruitend uit finansieringsaktiwiteite - Groep - 2022

	Openings-balans	Kontantvloei	Sluitings-balans
Lenings vanaf aandeelhouders	228 468 487	20 744 083	249 212 570
Lenings vanaf groepmaatskappye	5 339 439	13 023 678	18 363 117
Totale laste uit finansieringsaktiwiteite	233 807 926	33 767 761	267 575 687

Rekonsiliasie van laste voortspruitend uit finansieringsaktiwiteite - Maatskappy - 2023

	Openings-balans	Kontantvloei	Sluitings-balans
Lenings vanaf aandeelhouders	249 212 570	31 800 831	281 013 401
Lenings vanaf groep maatskappye	7 542 782	1 432 960	8 975 742
Totale laste uit finansieringsaktiwiteite	256 755 352	33 233 791	289 989 143

Rekonsiliasie van laste voortspruitend uit finansieringsaktiwiteite - Maatskappy - 2022

	Openings-balans	Kontantvloei	Sluitings-balans
Lenings vanaf aandeelhouders	228 468 487	20 744 083	249 212 570
Lenings vanaf groep maatskappye	6 633 562	909 220	7 542 782
Totale laste uit finansieringsaktiwiteite	235 102 049	21 653 303	256 755 352

38. Besigheidsamevoeging

Barkly Oos Motors CC

Op 1 November 2021 het die groep die bates van Barkly Oos Motors CC oorgekoop.

'n Aankoopprys toekenning is uitgevoer op die besigheidsamevoeging wat in die finansiële jaar plaasgevind het.

Die volgende tabel illustreer die teenprestasie betaal en netto bates wat gedurende die jaar verkry is. Alle bates en laste word teen billike waarde op die datum van verkryging gemeet.

Billike waarde bates verkry

Kliënteverhoudings	-	4 061 683	-	-
Bates onder R7 000	-	98 317	-	-
	-	4 160 000	-	-

Billike waarde van teenprestasie betaal op die verkrygingsdatum

Kontant	-	(4 160 000)	-	-
---------	---	-------------	---	---

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023	2022	2023	2022
	R	R	R	R

38. Besigheidsamevoeging (vervolg)

Die besigheidsverkryging het inkomste van R 11 700 275 en wins van R 524 389 bygedra tot die Groep in die periode van 2 November 2021 tot 28 Februarie 2022.

Indien die besigheidsverkryging gebeur het aan die begin van die 2022 jaar sou die totale geraamde inkomste vir die Barkly Oos Motors CC R 95 974 417 beloop en wins van R 1 300 420 vir die jaar 28 Februarie 2022.

Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk

Op 30 Junie 2022 het die groep 60% van die stemdraende ekwiteitsbelang van Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk verkry, wat tot gevolg gehad het dat die groep beheer oor Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk verkry. Olivia Energy Solutions Eiendoms Beperk is hoofsaaklik betrokke in die verskaffing van sonkrag produkte en dienste aan landbou, huishoudelike en kommersiële markte.

Billike waarde bates verkry en aanspreeklikhede

Eiendom, aanleg en toerusting	2 384 050	-	-	-
Ontasbare bates	9 705 101	-	-	-
Voorraad	4 977 446	-	-	-
Handels- en ander debiteure	2 965 039	-	-	-
Ander finansiële aanspreeklikhede	(45 677)	-	-	-
Inkomstebelasting betaalbaar	(255 370)	-	-	-
Handels- en ander krediteure	(2 780 529)	-	-	-
Bankoortrekking	(1 272 709)	-	-	-
Totale identifiseerbare netto bates	15 677 351	-	-	-
Nie-beherende belang	(6 270 940)	-	-	-
Surplus met verkryging	(1 606 411)	-	-	-
	7 800 000	-	-	-

Billike waarde van teenprestasie betaal op die verkrygingsdatum

Kontant	(7 800 000)	-	-	-
---------	-------------	---	---	---

Die besigheidsverkryging het inkomste van R 29 873 633 en wins van R 773 115 bygedra tot die Groep in die periode van 1 Julie 2022 tot 28 Februarie 2023.

Indien die besigheidsverkryging gebeur het aan die begin van die 2023 jaar sou die totale inkomste R 48 202 675 beloop en wins van R 3 285 001 vir die jaar 28 Februarie 2023.

39. Verpligtinge

Gemagtigde kapitaalbesteding

• Goedgekeur, maar nie gekontrakteer	99 853 165	136 524 000	99 853 165	135 945 000
--------------------------------------	------------	-------------	------------	-------------

40. Gebeure na verslagdoeningsdatum

Die direkteure is nie bewus van enige wesenslike gebeure wat sedert die einde van die finansiële jaar ontstaan het nie, wat openbaarmaking in die finansiële state vereis.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

41. Nadiensvoordele

Dit is personeelbeleid dat alle vaste personeel tot 'n pensioen- of voorsorgfonds moet behoort. Die personeel is lede van die OVK Aftreefonds No.2 of KOLK Pensioenfonds, of lede van die OVK Voorsorgfonds; CMW Wool and Mohair Provident Fund of MIBCO Provident Fund. Die fondse is geregistreer en word beheer kragtens die Wet op Pensioenfondse, 1956, soos gewysig. Die pensioen- en voorsorgfonds bied voordele aan personeel ingevolge vastebydrae-planne.

Die bydrae van OVK Bedryf Beperk tot nadiensvoordeelplanne vir die jaar was R 32 668 292 (2022: R 30 283 766). Maatskappy R31 958 801 (2022: R 29 744 040).

42. Voorwaardelike aanspreeklikhede

Waarborge uitgereik	3 623 965	4 352 265	3 623 965	4 352 265
---------------------	-----------	-----------	-----------	-----------

Waarborge is namens die maatskappy uitgereik aan die relevante versekeringsmaatskappye en Eskom.

Waarborge kan deur beide partye gekanselleer word met 'n 90 kennis periode.

43. Vergelykende syfers

Sekere vergelykende syfers is herklassifiseer.

Die toelaag vir kredietverliese was in die vorige finansiële state onder ander inkomste geopenbaar. In die huidige jaar is dit as deel van administratiewe koste geopenbaar.

Voorsienings was in die vorige finansiële state as deel van handels en ander krediteure geopenbaar. In die huidige finansiële state is dit apart geopenbaar.

By die makelaarskommissie was daar 'n allokasie fout tussen inkomste en koste van verkope wat reggestel is.

Die uitwerking van die herklassifikasie is soos volg:

Staat van Finansiële Posisie

Handels- en ander krediteure	-	(327 754)	-	-
Voorsienings	-	327 754	-	-
	-	-	-	-

Wins of Verlies

Inkomste	-	(1 647 538)	-	-
Koste van verkope	-	1 647 538	-	-
Ander inkomste - Toelaag vir kredietverliese	-	(10 015 240)	-	(9 830 753)
Administratiewe uitgawes - Toelaag vir kredietverliese	-	10 015 240	-	9 830 753
	-	-	-	-

44. Verdienste per aandeel (Gewone en Klas B)

Verdienste per aandeel is bereken deur die netto wins na belasting te deel deur die geweege gemiddelde uitgereikte aandele vir die jaar.

Netto wins na belasting	201 146 103	195 198 260	200 554 085	194 336 503
Geweege gemiddelde aantal uitgereikte aandele	53 593 410	53 695 518	57 482 235	57 584 343
	Sent	Sent	Sent	Sent
Verdienste per aandeel	375.3	363.5	348.9	337.5

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienuommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R
45. Wesensverdienste per aandeel (Gewone en Klas B)				
Rekonsiliasie tussen verdienste en wesensverdienste				
Netto wins na belasting	201 146 103	195 198 260	200 554 085	194 336 503
Netto wins met verkoop van eiendom, aanleg en toerusting	(6 032 464)	(6 693 675)	(5 709 688)	(6 693 675)
Wins met winskoop aankoop	(1 606 411)	-	-	-
Waardedaling op lening teruggeskryf	-	-	(1 152 509)	-
	193 507 228	188 504 585	193 691 888	187 642 828
Verdienste per aandeel	Sent 361.1	Sent 351.1	Sent 337.0	Sent 325.9

46. Bedryfsegment-inligting

Bestuur bepaal die bedryfsegmente op grond van die verslae wat deur die direksie gebruik word om strategiese besluite te neem. Die direksie beskou die besigheid vanuit 'n operasionele oogpunt en ontvang verslae met betrekking tot die volgende segmente:

- Handel en brandstof, wat handel dryf in primêre insetmiddels, algemene handelsartikels en die aflewering van diesel
- Meganisasie en motors, wat handel dryf in motors en die verskaffing van dienste, trekkers en implemente
- Graanhantering, -handel en-bemarking, wat insluit die hantering, opberging en verhandeling van graan en afgeleide produkinstrumente
- Kliëntefinansiering, verskaf finansiering asook termynlenings
- Lewende hawe, vesel en abattoir bestaan uit Gariep Abattoir asook OVK se lewende hawe, wol en sybokhaar
- Korporatief en ander wat insluit, versekering en hoofkantoor onkoste
- Nywerhede verskaf sonkragprodukte, meliemeel, kunsmis en ander produkte

'n Ontleding van geografiese segmente word nie verskaf nie, aangesien die groep slegs in Suid-Afrika en Lesotho bedrywigheede het. Die bedrywigheede in Lesotho is nie wesenlik tot die groep nie.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

46. Bedryfsegment-inligting (vervolg)

Finansiële inligting met betrekking tot die bedryfsegmente is soos volg: (R'000)

Groep 2023	Handel en brandstof	Meganisasie en motors	Graan	Kliënte- finansiering	Lewende hawe vesel & abattoir	Nywerhede	Korporatief en ander	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Totale segmentinkomste vanaf eksterne kliënte	5 301 880	908 314	89 013	253 403	365 757	328 155	(15 544)	7 230 978
Bruto wins/(verlies)	390 917	102 971	89 013	250 570	152 637	28 355	(12 681)	1 001 782
Rente ontvang	-	(103)	21	-	-	93	7 305	7 316
Rente betaal	-	268	-	-	(98)	(36)	(158 214)	(158 080)
Graan bruto wins ingesluit billike waarde bewegings	-	-	113 482	-	-	-	-	113 482
Waardevermindering	(8 880)	(1 911)	(12 991)	(175)	(4 762)	(2 368)	(5 111)	(36 198)
Segment uitgawes	(201 555)	(76 350)	(133 080)	(184 109)	(138 606)	(27 966)	(16 877)	(778 543)
Rapporteerbare segment wins/(verlies)	180 482	24 875	56 445	66 286	9 171	(1 922)	(185 578)	149 759
Ander inkomste	-	-	-	-	787	2 255	121 581	124 623
Inkomste uit ekwiteitsverantwoorde beleggings	-	-	-	-	-	18	760	778
Wins/(verlies) voor belasting	180 482	24 875	56 445	66 286	9 958	351	(63 237)	275 160
Belasting	-	-	(152)	-	(603)	(2 939)	(70 320)	(74 014)
Netto wins/(verlies) vir die jaar	180 482	24 875	56 293	66 286	9 355	(2 588)	(133 557)	201 146
Totale bates	687 965	329 516	460 210	3 059 997	241 150	82 448	282 279	5 143 565
Totale laste	498 204	79 200	386 020	31 500	118 985	17 221	18 735	1 149 865

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

46. Bedryfsegment-inligting (vervolg)

Groep 2022	Handel en brandstof	Meganisasie en motors	Graan	Kliënte- finansiering	Lewende hawe vesel & abattoir	Nywerhede	Korporatief en ander	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Totale segmentinkomste vanaf eksterne kliënte	4 260 024	677 985	79 701	154 607	484 713	188 565	(10 152)	5 835 443
Bruto wins/(verlies)	367 338	76 488	79 701	152 765	173 077	34 884	(24 842)	859 411
Rente ontvang	1	-	14	-	-	1	4 242	4 258
Rente betaal	-	1 196	-	-	(106)	-	(77 217)	(76 127)
Graan bruto wins ingesluit billike waarde bewegings	-	-	75 536	-	-	-	-	75 536
Waardevermindering	(5 947)	(1 908)	(12 842)	(114)	(4 199)	(1 640)	(4 989)	(31 639)
Segment uitgawes	(188 658)	(63 617)	(99 969)	(92 294)	(142 420)	(30 374)	(74 013)	(691 345)
Rapporteerbare segment wins/(verlies)	172 734	12 159	42 440	60 357	26 352	2 871	(176 819)	140 094
Ander inkomste	-	-	3	-	615	634	102 574	103 826
Inkomste uit ekwiteitsverantwoorde beleggings	-	-	-	-	-	-	1 792	1 792
Wins/(verlies) voor belasting	172 734	12 159	42 443	60 357	26 967	3 505	(72 453)	245 712
Belasting	-	-	(150)	-	(1 133)	(1 684)	(47 547)	(50 514)
Netto wins/(verlies) vir die jaar	172 734	12 159	42 293	60 357	25 834	1 821	(120 000)	195 198
Totale bates	595 239	221 234	494 906	2 364 492	178 864	71 038	185 285	4 111 058
Totale laste	285 718	44 060	179 241	21 487	92 009	4 519	65 648	692 682

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

46. Bedryfsegment-inligting (vervolg)

Maatskappy
2023

	Handel en brandstof	Meganisasie en motors	Graan	Kliënte- finansiering	Lewende hawe vesel & abattoir	Nywerhede	Korporatief en ander	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Totale segmentinkomste vanaf eksterne kliënte	5 345 271	854 637	89 013	254 801	320 802	198 696	(15 544)	7 047 676
Bruto wins/(verlies)	390 406	93 567	89 013	251 968	141 657	14 698	(12 848)	968 461
Rente ontvang	-	-	-	-	-	-	13 132	13 132
Rente betaal	-	-	-	-	-	-	(156 917)	(156 917)
Graan bruto wins ingesluit billike waarde bewegings	-	-	113 482	-	-	-	-	113 482
Waardevermindering	(8 040)	(1 412)	(12 991)	(175)	(4 350)	(725)	(5 053)	(32 746)
Segment uitgawes	(200 298)	(71 337)	(133 624)	(184 109)	(133 703)	(24 050)	(15 179)	(762 300)
Rapporteerbare segment wins/(verlies)	182 068	20 818	55 880	67 684	3 604	(10 077)	(176 865)	143 112
Ander inkomste	-	-	-	-	-	-	123 578	123 578
Wins/(verlies) voor belasting	182 068	20 818	55 880	67 684	3 604	(10 077)	(53 287)	266 690
Belasting	-	-	-	-	-	-	(66 136)	(66 136)
Wins vir die jaar	182 068	20 818	55 880	67 684	3 604	(10 077)	(119 423)	200 554
Totale bates	682 417	318 532	457 698	3 059 997	227 671	41 424	224 480	5 012 219
Totale laste	496 139	80 176	386 014	31 500	111 656	18 437	17 416	1 141 338

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasienommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

46. Bedryfsegment-inligting (vervolg)

Maatskappy 2022

	Handel en brandstof	Meganisasie en motors	Graan	Kliënte- finansiering	Lewende hawe vesel & abattoir	Nywerhede	Korporatief en ander	Totaal
	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000	R'000
Totale segmentinkomste vanaf eksterne kliënte	4 320 435	625 061	79 701	157 321	426 331	169 264	(10 153)	5 767 960
Bruto wins/(verlies)	368 977	68 662	79 701	155 479	159 851	24 168	(25 012)	831 826
Rente ontvang	-	-	-	-	-	-	8 016	8 016
Rente betaal	-	-	-	-	-	-	(76 020)	(76 020)
Graan bruto wins ingesluit billike waarde bewegings	-	-	75 536	-	-	-	-	75 536
Waardevermindering	(5 946)	(1 143)	(12 842)	(114)	(3 786)	(1 622)	(4 990)	(30 443)
Segment uitgawes	(187 855)	(58 429)	(100 512)	(92 294)	(137 001)	(26 829)	(64 653)	(667 573)
Rapporteerbare segment wins/(verlies)	175 176	9 090	41 883	63 071	19 064	(4 283)	(162 659)	141 342
Ander inkomste	-	-	-	-	-	-	99 094	99 094
Wins/(verlies) voor belasting	175 176	9 090	41 883	63 071	19 064	(4 283)	(63 565)	240 436
Belasting	-	-	-	-	-	-	(46 099)	(46 099)
Wins vir die jaar	175 176	9 090	41 883	63 071	19 064	(4 283)	(109 664)	194 337
Totale bates	590 410	213 770	494 506	2 364 492	162 945	35 025	161 212	4 022 360
Totale laste	284 958	41 216	229 414	21 487	85 032	11 161	9 551	682 819

Verkope tussen segmente vind teen kosprys plaas. Die inkomste vanaf eksterne kliënte wat aan die direksie gerapporteer word, word gemeet op 'n wyse wat konsekwent is met die verkope in die staat van omvattende inkomste.

Die direksie evalueer die prestasie van die segmente op grond van Bruto wins en Netto Wins voor Belasting.

Die bedrae wat aan die direksie verskaf word met betrekking tot totale bates word gemeet op 'n wyse wat konsekwent is met die meting van bates in die staat van finansiële posisie. Segmentbates word geallokeer op grond van die bedrywighede van die maatskappy.

Beleggings in aandele (geklassifiseer as ekwiteitsbeleggings of ander finansiële bates gehou teen billike waarde deur wins en verlies) wat deur die maatskappy gehou word, word nie as segmentbates beskou nie.

Oos Vrystaat Kaap Bedryf Beperk

(Registrasiensnommer 1999/004069/06)

Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate vir die jaar geëindig 28 Februarie 2023

Aantekeninge tot die Opgesomde Gekonsolideerde Finansiële Jaarstate

	Groep		Maatskappy	
	2023 R	2022 R	2023 R	2022 R

46. Bedryfsegment-inligting (vervolg)

Rapporteerbare segmente se bates/laste word soos volg gerekonsilieer met totale bates/laste: (R'000)

Totale bates volgens staat van finansiële posisie

Segmentbates	5 143 565	4 111 058	5 012 219	4 022 360
Ongeallokeer: Uitgestelde belasting	1 818	5 353	-	3 734
Ongeallokeer: Belegging in filiale	-	-	18 568	10 708
Ongeallokeer: Ledefondse	1	1	1	1
Ongeallokeer: Ekwiteitsbelegging	95	95	95	95
Ongeallokeer: Belegging in gesamentlik beheerde ondernemings	6 177	6 219	-	-
Ongeallokeer: Belegging in geassosieerde onderneming	5 388	4 629	142	142
Ongeallokeer: Lenings aan groepmaatskappye	13 779	12 796	96 769	89 453
Ongeallokeer: Reg-van-gebruik bate	10 912	12 133	7 409	11 030
Ongeallokeer: Kontant en kontantewivalente	46 369	44 015	41 517	24 780
Ongeallokeer: Belasting vooruitbetaal	635	118	-	-
	5 228 739	4 196 417	5 176 720	4 162 303

Totale laste volgens staat van finansiële posisie

Segmentlaste	1 149 865	692 682	1 141 338	682 819
Ongeallokeer: Werknemersvoordele verskuldig	42 505	64 900	40 750	63 454
Ongeallokeer: Lenings vanaf groepmaatskappye	22 794	18 363	8 976	7 543
Ongeallokeer: Belasting betaalbaar	8 612	1 794	8 070	1 296
Ongeallokeer: Aandeelhouderslenings	281 013	249 213	281 013	249 213
Ongeallokeer: Bankoortrekking	1 990 523	1 597 978	1 990 523	1 597 978
Ongeallokeer: Huurverpligting	12 077	13 162	8 488	11 979
Ongeallokeer: Uitgestelde belasting	25 364	19 271	3 012	-
	3 532 753	2 657 363	3 482 170	2 614 282

Die maatskappy verdien nie meer as 10% van sy totale inkomste vanaf een eksterne kliënt nie.

1919 1993 1999

www.ovk.co.za

1919 - STIGTING VAN EERSTE KOÖPERASIE WAARUIT DIE OVK VAN VANDAG SY ONTSTAAN HET.

1993 - ALMAGAMASIE VAN KOÖPERASIES WAAR OVK SY NAAM GEKRY HET.

1999 - MAATSKAPPYWORDING.